

Bundel - Raadsvergadering van 19 juli 2023

Agenda bijlagen

Spoorboekje raad 19 juli 2023

Vastgestelde besluitenlijst raad 2023-07-19

- 1 Opening van de vergadering
- 2 Vaststellen van de agenda
  - 2 Vast te stellen agenda raad 2023-07-19
- 3 Uitkomsten kamerdebat parlementaire enquête gaswinning
De in de raad vertegenwoordigde fracties hebben een kort statement afgegeven. Zie hiervoor bijlage 3a.
  - 3a Statement Pegas Raad Gemeente Oldambt - Raad 2023-07-19
- 4 Inspreekrecht inwoners
- 5 OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD
De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.
- 5.a Raadsvoorstel inzake Kadernota 2024-2027 (48375-2023)
  - Dossier 1759 voorblad
  - 5a Raadsvoorstel Kadernota 2024-2027
  - 5a.1 Kadernota 2024-2027
  - 5a.2 Investeringslijst 2024-2023
  - 5a.3 Begrotingscirculaire 2024-2027 van de Provincie
  - 5a.4 Raadsbrief meicirculaire 2023
  - 5a5.1 Algemene beschouwingen PvdA - Raad 2023-07-19
  - 5a5.2 Algemene beschouwingen GBO - Raad 2023-07-19
  - 5a5.3 Algemene beschouwingen PvhN - Raad 2023-07-19
  - 5a5.4 Algemene beschouwingen VCP - Raad 2023-07-19
  - 5a5.5 Algemene beschouwingen VVD - Raad 2023-07-19
  - 5a5.6 Algemene beschouwingen SP - Raad 2023-07-19
  - 5a5.7 Algemene beschouwingen CDA - Raad 2023-07-19
  - 5a5.8 Algemene beschouwingen PVV - Raad 2023-07-19
  - 5a5.9 Algemene beschouwingen D66 - Raad 2023-07-19
  - 5a5.10 Algemene beschouwingen CU - Raad 2023-07-19
  - 5a5.11 Algemene beschouwing GroenLinks - Raad 2023-07-19
  - 5a5.12 Algemene beschouwingen OA - Raad 2023-07-19
- 5.b Raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg (57758-2023)
  - Dossier 1786 voorblad
  - 5b Raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg
  - 5b.1 Motie Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg
  - 5b.2 Raadsbrief d.d. 7 juli inzake Middelen Sociale Agenda t.b.v. Stichting MFC De Hardenberg
- 6 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD
De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.
- 6.a Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten
- 7 Sluiting van de vergadering

SPOORBOEKJE RAAD 19 juli 2023

Tijdens de raadsvergadering van 19 juli 2023 kunnen in de raad vertegenwoordigde fracties een kort statement afgeven over de gevoelens inzake de uitkomsten van het Kamerdebat over de parlementaire enquête gaswinning. In de agenda is hier een **half uur** voor beschikbaar.

Aansluitend vindt behandeling van de Kadernota plaats. Daarbij kunnen de in de raad vertegenwoordigde fracties hun algemene beschouwingen uitspreken. De werkwijze daarbij is als volgt:

- de fracties krijgen in eerste termijn 5 minuten de gelegenheid een algemene beschouwing te houden;
- het college geeft haar reactie in eerste termijn;
- na de eerste termijn van het college is er een schorsing van 15 minuten. De fracties kunnen hierin nadenken over de bijdragen van andere fracties en de reactie van het college op de bijdragen én wat ze in tweede termijn daarover willen zeggen c.q. vragen;
- de afzonderlijke fracties krijgen een tweede termijn van 5 minuten voor (vervolg)bespreking;
- het college geeft haar reactie in tweede termijn.

Na de bespreking (=oordeelsvorming) vindt de besluitvorming plaats.

Let op: deze raadsvergadering begint om 19.00 uur!

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE OLDAMBT VAN WOENSDAG 19 JULI 2023

1   **Opening van de vergadering**

De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom.

Bericht van verhindering is ontvangen van de raadsleden De Raaf en Naaijer.

2   **Vaststellen van de agenda**

Bij het raadsvoorstel inzake de Kadernota zijn 4 moties aangekondigd, namelijk:

- Motie PvhN: Beter in de ether
- Motie CDA: OZB-tarief meer afhankelijk van WOZ-waarde
- Motie VVD en alle andere partijen: Vullen Sport- en Leefbaarheidsfonds
- Motie GL en D66: Wenselijkheid Verbetering biodiversiteit 2024-2033

De moties kunnen bij het betreffende agendapunt (5a) worden ingediend.

Voor de behandeling van de Kadernota is een spoorboekje gemaakt. Voorgesteld wordt het spoorboekje te volgen.

Verder is door D66 bij het raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg een amendement aangekondigd. Dit kan bij het betreffende agendapunt (6.a2) worden ingediend.

De raad stelt de agenda vast met inbegrip van het bovengenoemde.

3   **Uitkomsten kamerdebat parlementaire enquête gaswinning**

Raadslid Nobbe spreekt namens de raad een statement uit.

Wethouder Engelkens geeft een korte reactie.

4   **Inspreekrecht inwoners**

Geen.

5   **OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD**

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

5.a   **Raadsvoorstel inzake Kadernota 2024-2027 (48375-2023)**

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst
2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

Algemene beschouwingen

Eerste termijn fracties

In eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Eijpe, Kuiper, De Wal, Kalse, Geerdes, Meertens, Nobbe, Van Bostelen, Venema, Davelaar, Bolt (CU), Postmus en Langbroek. De volgende moties worden daarbij ingediend:

Motie 1 Beter in de ether (PvhN)

Motie 2 Vullen Sport- en Leefbaarheidsfonds (VVD en alle andere partijen)

Motie 3 OZB-tarief meer afhankelijk van WOZ-waarde (CDA)

Motie 4 Wenselijkheid Verbetering biodiversiteit (GL een D66)

Er is (tussentijds) gelegenheid elkaar vragen te stellen. Van deze gelegenheid wordt door diverse raadsleden gebruikgemaakt.

Raadslid Geerdes verlaat de vergadering, vergezeld van raadslid Kenter.

Reactie van het college in eerste termijn

Achtereenvolgens wordt het woord gevoerd door de wethouders Klein, Engelkens, Nieboer en Wünker, alsmede door burgemeester Sikkema (als portefeuillehouder). Bij het laatstgenoemde neemt raadslid Flokstra de voorzittersrol op zich.

Tijdens de reactie van wethouder Engelkens sluit raadslid Kenter weer aan bij de vergadering.

Tweede termijn fracties

In tweede termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Eijpe, Kenter, Meertens, Van Bostelen en Bolt (CU). Er zijn enkele interrupties.

Reactie van het college in tweede termijn

Wethouder Klein geeft een reactie. Er zijn enkele interrupties.

Na het sluiten van de bespreking besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

5b Raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg (57758-2023)

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met het voornemen van het college om het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg.
2. Een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg".

In de eerste termijn wordt het woord gevoerd door de raadsleden Davelaar (die daarbij een amendement (A) indient), Kenter, Van Bostelen en Bolt (CU).

Wethouder Wünker geeft een reactie. Er zijn enkele interrupties.

Raadslid Davelaar reikt een amendering op het amendement aan die door de voorzitter mondeling aan de raad wordt voorgelegd.

Na het sluiten van de bespreking besluit de raad het voorstel door te leiden naar het besluitvormende deel van deze vergadering.

Tijdens de bespreking van dit agendapunt heeft raadslid Naaijer zich aangesloten bij de vergadering.

6 BESLUITVORMING DOOR DE RAAD

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

6.a Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten

6.a1 Raadsvoorstel inzake Kadernota 2024-2027 (48375-2023)

De raadsleden Nobbe en Van Bostelen leggen een stemverklaring af.

De raad besluit:

1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst
2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

Motie 1 Beter in de ether

Raadslid Kalse meldt dat deze motie – gelet op de uitkomsten van de bespreking ervan – wordt ingetrokken.

Motie 2 Vullen Sport- en Leefbaarheidsfonds VVD en alle andere partijen

Raadslid Meertens legt een stemverklaring af.

De motie wordt unaniem aangenomen.

Motie 3 OZB-tarief meer afhankelijk van WOZ-waarde (CDA)

De motie wordt met 2 stemmen voor (CDA 2) en 21 stemmen tegen (CU 1, PVV 1, SP 2, VCP 2, GBO 3, PvdA 4, PvhN 3, VVD 2, D66 1, GL 1 en OA 1) verworpen.

Motie 4 Wenselijkheid Verbetering biodiversiteit 2024-2033 (GL en D66)

Raadslid Nobbe legt een stemverklaring af.

De motie wordt met 5 stemmen voor (GL 1, D66 1, SP 2 en CU 1) en 18 stemmen tegen (PVV 1, VCP 2, GBO 3, PvdA 4, PvhN 3, VVD 2, CDA 2 en OA 1) verworpen.

6.a2 Raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg (57758-2023)

Amendement A (D66)

Het **geamendeerde amendement** wordt unaniem aangenomen.

De raad besluit:

1. In te stemmen met het voornemen van het college om het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg.
2. Een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg", met uitzondering van de data in het besluit.

3. Dat we een evaluatiemoment met de stichting inplannen in Q4 2026 waarna we beslissen wat er met het eventuele restgeld gebeurt.

7 Sluiting van de vergadering

De voorzitter wenst iedereen een goede zomer en sluit de vergadering om 22.57 uur.

Aldus vastgesteld,

Winschoten, 27 september 2023

De raad van de gemeente Oldambt,

Griffier

Voorzitter

Jelte van der Meer

Cora-Yfke Sikkema

Vast te stellen agenda raadsvergadering

Datum	19-07-2023
Tijd	19:00 - 22:30
Locatie	Halte Democratie, Havenkade-west 1 te Winschoten
Voorzitter	Burgemeester Cora-Yfke Sikkema
Toelichting	In deze raadsvergadering worden de algemene beschouwingen uitgesproken.

LET OP: deze vergadering begint om 19.00 uur.

1   **Opening van de vergadering**

2   **Vaststellen van de agenda**

3   **Uitkomsten kamerdebat parlementaire enquête gaswinning**

De in de raad vertegenwoordigde fracties kunnen een kort statement afgeven.

4   **Inspreekrecht inwoners**

Inwoners kunnen hun mening geven over actuele onderwerpen die niet zijn geagendeerd en die directe aandacht vragen van de raad. Over andere onderwerpen kan in de eerstvolgende beeldvormende raadsbijeenkomst ingesproken worden. Voor het inspreken tijdens de raadsvergadering is maximaal een half uur beschikbaar; vijf minuten per persoon. Als er meer dan zes aanmeldingen zijn, zal de spreektijd per persoon evenredig worden verdeeld.

Aanmelding is vereist. Zie hiervoor de informatie aan het einde van deze agenda.

5   **OORDEELSVORMING DOOR DE RAAD**

De raad bespreekt oordeelsvormend de geagendeerde raadsvoorstellen.

5.a   **Raadsvoorstel inzake Kadernota 2024-2027 (48375-2023)**

Voorgesteld besluit:

1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst
2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

6   **BESLUITVORMING DOOR DE RAAD**

De raad neemt besluiten over de ter vergadering naar besluitvorming verschoven raadsvoorstellen.

6.a   **Ter vergadering verschoven of toegevoegde agendapunten**

7   **Sluiting van de vergadering**

Als u gebruik wilt maken van agendapunt 4, insprekrecht inwoners, dan kunt u zich tot één dag voor de raadsvergadering aanmelden bij de griffier Jelte van der Meer: jelte.vandermeer@gemeente-oldambt.nl onder vermelding van het onderwerp dat u wilt bespreken.

Statement PEGAS Raad Gemeente Oldambt

Voorzitter,

Zestig jaar gaswinning in Groningen heeft Nederland grote economische voorspoed gebracht.

De aardgasbaten uit Gronings gas bedroeg maar liefst 363 miljard euro!

Minder dan 1% van de investeringen, die daarvan betaald werden, kwam terecht in Groningen.

Ondertussen is het leven, het welzijn en de woonomgeving van tienduizenden Groningers ernstig geweld aangedaan. Ook in Oldambt.

Dat is niet alleen het gevolg van de gaswinning zelf, maar komt juist ook op de manier waarop! Hoe zowel Rijk als bestuurders van onze provincie en gemeenten hiermee zijn omgegaan.

Het wantrouwen

De bureaucratie

Langslepende procedures

Scheuren in woningen en in levens van mensen

Verdeeldheid in dorpen en wijken

Daar was ie dan:

Na zo'n lange tijd van weten

Na zo'n lange tijd van ontkenning

Na zo'n lange tijd van weggijken..

Eindelijk was er dan het rapport van de Parlementaire

Enquêtecommissie Groningen.

De glasheldere conclusie dat de inwoners van onze provincie

Groningen altijd gelijk hebben gehad. Erkenning!

Groningen voelde zich niet alleen een wingewest, maar wàs ook een wingewest.

Op 1 oktober 2023 wordt de gaskraan voorgoed dichtgedraaid, het winnen van Gronings gas stopt eindelijk!

Echter is daarmee de ellende nog lang niet achter de rug en zal de bodem nog lang onrustig blijven.

Ook heerst er nog chaos in de levens van de gedupeerden.

Voorzitter,

Even in een vogelvlucht wat er vanaf dat moment is ondernomen:

Na de presentatie van “Groningers boven gas” is er veel gesproken en geschreven

*CvK Dhr. Paas, Burgemeester Schuiling en NPG voorzitter Remkes gaven een eerste reactie via de pers.

*Door colleges werd het “Groene Boekje” vastgesteld met als naam “Ereschuld, herstel en perspectief voor Groningen”

*Opgevolgd door het manifest “Van Win(st)gewest naar Pronkjewail” in de Molenberg van Delfzijl waar de raden, staten etc. een krachtig, eendrachtig signaal hebben gegeven aan leden van de Tweede Kamer.

*De gesprekken met het Rijk vanuit de bestuurstafel Groningen op het provinciehuis, waar het kabinet wel luisterde en vervolgens een groot deel van de eisen en wensen van de regio naast zich heeft neergelegd.

*Een terugkoppeling van het kabinet met een 50 tal maatregelen gericht op schadeherstel, versterken, verduurzamen, een economische- en een sociale agenda waar op een aantal onderdelen de Tweede Kamer middels moties aanscherpingen aanbracht.

*Tot slot trokken Groningers, Groninger volksvertegenwoordigers en colleges op naar Den Haag op 6 en 7 juni met een oproep onder de titel: “U bent aan zet” Een (voorlopig) laatste poging om de belangen van Groningen en de teleurstelling over de kabinetsreactie onder de aandacht te brengen.

Voorzitter,

Dat debat was een grote teleurstelling. Helemaal toen bleek dat de ellende die de gedupeerden is aangedaan “nevenschade” werd genoemd.

Nevenschade door gaswinning wat een deel van Nederland grote welvaart heeft gebracht.

Gaswinning dat heeft gezorgd voor scheuren in levens van mensen en hun woningen.

Er is 363 miljard winst gemaakt!

En dan is er na al die Groninger inzet aan de hand van de enquête zelfs op sommige belangrijke punten nog onvoldoende terug te zien in de uiteindelijke maatregelen.

Het is een schande!

De causaliteit is niet volledig losgelaten waardoor onzekerheid omtrent wettelijke aansprakelijkheid en beschikbaar geld een rol blijft spelen.

Ongelijkheid.

Hopelijk is de hoop op voorstellen van “De Commissie Verschillen Groningen” van *Van Geel*, geen uitgestelde teleurstelling.

Voorstellen aan de staatssecretaris die de ongelijkheid kunnen dempen, ook aan de randen van het aardbevingsgebied zoals hier deels in Oldambt.

Op het gebied van leefbaarheid is er een klein succes behaald, de Hardenberg is voorlopig gered en de bus van lijn 17 mag blijven rijden, daar zijn we blij mee.

Toch gaan wij er vanuit dat er voor Oldambt en andere Groningse gemeenten nog veel meer in het verschiet ligt en dat dit niet een Haags doekje tegen het bloeden is. Perspectief! En dan niet een sigaar uit eigen doos. Doelen die, buiten de ellende van de gaswinning om, al waren binnen gehaald (N33) en nu ineens deel uitmaken van de zogenaamde Economische Agenda. Dat klopt niet!

Wij willen perspectief voor onze inwoners.

Er komt een redelijk bedrag deze kant op, echter in verhouding tot wat de gasbaten hebben opgeleverd, is het een schraal bedrag, door sommige partijen “Judaspenningen” genoemd.

Toch is het een som geld wat we kunnen besteden om een goede basis voor het verhaal van Groningen te kunnen leggen.

Investerings op verschillende agenda’s:

Verduurzaming

Sociale agenda

Economische agenda

Dat willen we samen doen met onze inwoners, werken aan onze welvaart, met kansengelijkheid zodat niemand in armoede hoeft te leven en voor de komende generatie een veelbelovend toekomstperspectief.

Voorzitter, er is al zo veel geschreven en gezegd, het is de hoogste tijd voor daden!

Allereerst een eind aan de chaos in de levens van gedupeerden.

Tot slot van dit betoog, een oproep om na het zomerreces een vergadering te beleggen over de uitkomsten van PEGAS.

Het zojuist voorgelezen statement wordt door alle partijen van onze gemeenteraad gedragen.

Tot zover

Raadsvergadering

Dossiernummer	1759
Extern Zaak ID	1895ESUITE483752023
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 juli 2023
Agendapunt	5.a
Titel	Raadsvoorstel inzake Kadernota 2024-2027 (48375-2023)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
5a Raadsvoorstel Kadernota 2024-2027
5a.1 Kadernota 2024-2027
5a.2 Investeringslijst 2024-2033
5a.3 Begrotingscirculaire 2024-2027 van de Provincie
5a.4 Raadsbrief meicirculaire 2023
5a5.1 Algemene beschouwingen PvdA - Raad 2023-07-19
5a5.2 Algemene beschouwingen GBO - Raad 2023-07-19
5a5.3 Algemene beschouwingen PvdN - Raad 2023-07-19
5a5.4 Algemene beschouwingen VCP - Raad 2023-07-19
5a5.5 Algemene beschouwingen VVD - Raad 2023-07-19
5a5.6 Algemene beschouwingen SP - Raad 2023-07-19
5a5.7 Algemene beschouwingen CDA - Raad 2023-07-19
5a5.8 Algemene beschouwingen PVV - Raad 2023-07-19
5a5.9 Algemene beschouwingen D66 - Raad 2023-07-19
5a5.10 Algemene beschouwingen CU - Raad 2023-07-19
5a5.11 Algemene beschouwing GroenLinks - Raad 2023-07-19
5a5.12 Algemene beschouwingen OA - Raad 2023-07-19

Geagendeerd	Vergaderdatum
Beeldvormende raadsbijeenkomst	28 juni 2023
Raadsvergadering	19 juli 2023

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst
2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

Besluit (Aangenomen conform voorstel)

1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst
2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

Raadsvoorstel

 Onderwerp Kadernota 2024 - 2027

Datum beeldvormende raadsbijeenkomst 28 juni 2023

Datum raadsvergadering 19 juli 2023

Zaaknummer 48375-2023:293382

Steller Jannie Rijkaart

Portefeuillehouder(s) Jurrie Nieboer, Cora-Yfke Sikkema, Erich Wünker, Gert Engelkens en Ger Klein

Medeverantwoordelijke(n) DT en MT

Eerdere besluitvorming en/of vastgesteld beleid	• Herstelplan, vastgesteld op 11 november 2019 • Aanvulling op het herstelplan, vastgesteld op 16 december 2019 • Kadernota 2021 - 2024, vastgesteld op 29 juni 2020 • Kadernota 2022 - 2025, vastgesteld op 28 juni 2021 • Kadernota 2023 - 2026, vastgesteld op 7 juli 2022 • Beleidsbegroting 2023 en bijbehorende meerjarenraming, vastgesteld op 9 november 2022 Artikel 4 van de "Financiële verordening gemeente Oldambt 2020" luidt als volgt: "Het college zal indien gewenst uiterlijk in juni aan de raad een kadernota aanbieden met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders voor de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota uiterlijk in juli vast."
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst 2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.
Samenvatting	Een kadernota is bedoeld om de kaders en uitgangspunten vast te leggen die gelden voor de op te stellen begroting voor het komende jaar. Tevens kan de (informatie in de) kadernota worden gebruikt bij het voorbereiden van de Algemene Beschouwingen.

	De nu voorliggende kadernota 2024 - 2027 geeft een zo actueel mogelijk inzicht in de financiën en verschillende relevante onderwerpen. Tevens is een investeringslijst bijgevoegd voor een overzicht van alle noodzakelijke en/of wenselijke investeringen. Hoewel er in de meerjarenraming structureel een bedrag is geraamd voor nieuw beleid en/of nieuwe investeringen, doen wij in deze kadernota (nog) geen concrete voorstellen. Redenen hiervoor zijn onder meer de negatieve ontwikkeling van de te verwachten begrotingsresultaten volgens de 2e BBR 2023, het feit dat de (financiële gevolgen van de) meicirculaire 2023 nog niet bekend zijn én het feit dat er nog onvoldoende bekend is over de eventuele benodigde financiën voor een aantal relevante onderwerpen. Uiteraard geven wij op dit moment al wel uitvoering aan het beleid, zoals dat is ingezet en vastgesteld met de beleidsbegroting 2023. De beleidsbegroting 2023 is de eerste begroting welke is opgesteld op basis van het coalitieakkoord “Zaaien en oogsten”. Binnen de kaders en financiële ruimte die deze eerste begroting biedt zijn we volop aan de slag met het realiseren van de ambities van ons coalitieakkoord.
Bijlage(n)	1. Kadernota 2024 - 2027 2. Investeringslijst 2024 – 2033 3. Begrotingscirculaire 2024 - 2027 van de Provincie
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

De kadernota is onderdeel van de reguliere P&C cyclus en is bedoeld om de kaders en uitgangspunten vast te leggen voor de op te stellen begroting van het volgende jaar.

De kadernota wordt geagendeerd voor de raadsvergadering waarin ook de algemene beschouwingen worden gehouden. De kadernota biedt de raadsleden een handvat om zich voor te bereiden op de algemene beschouwingen.

Motivatie

De nu voorliggende kadernota 2024 - 2027 geeft een zo actueel mogelijk inzicht in de financiën. De kadernota is gebaseerd op de laatste inzichten zoals opgenomen in de 1^e BBR 2023 en de daarin opgenomen geactualiseerde meerjarenraming.

Daarnaast wordt ingegaan op een aantal actuele financiële ontwikkelingen die nog niet in de cijfers zijn verwerkt, zoals een te verwachten hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Afeer.

De meicirculaire 2023 was nog niet uitgebracht in de periode dat het concept van deze kadernota is voorbereid en behandeld. Ten tijde van het schrijven van dit raadsvoorstel zijn we nog in afwachting van de berekeningen op basis van de meicirculaire 2023 en de gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Zodra hier meer duidelijkheid over is, zullen we u hier uiteraard over informeren.

Het ontbreken van de uitkomsten van de meicirculaire 2023 in combinatie met de tekorten die in de komende jaren worden verwacht zijn twee redenen waarom we in deze kadernota 2024 – 2027 (nog) geen concrete voorstellen doen voor nieuw beleid en/of nieuwe investeringen.

Een derde reden is dat er veel ontwikkelingen zijn in beleidsmatige onderwerpen waarbij het op dit

moment nog onvoldoende duidelijk is of en in hoeverre die (co-)financiering van de gemeente vragen.

Alle beleidsmatige ontwikkelingen hebben we zoveel mogelijk in beeld gebracht in hoofdstuk 3 van de kadernota. Dit hoofdstuk geeft, samen met de investeringslijst welke als bijlage is bijgevoegd, een beeld van alle investeringen die we noodzakelijk of wenselijk achten.

Hieruit blijkt dat we sowieso keuzes zullen moeten maken, omdat de beschikbare middelen zeker niet voldoende zullen zijn. Zelfs niet bij zeer gunstige uitkomsten van de meicirculaire.

In of bij de beleidsbegroting 2024 zullen we op basis van de op dat moment bekende en beschikbare informatie voorstellen doen. Hierbij zullen we uiteraard de opbrengsten van de Algemene Beschouwingen d.d. 19 juli 2023 meenemen.

Betrokkenheid (externe) partners

Bij het opstellen van deze kadernota zijn geen externe partners betrokken.

Consequenties

Omdat er in deze kadernota (nog) geen concrete voorstellen voor nieuw beleid en /of nieuwe investeringen worden gedaan, kan er ook nog niet heel concreet worden besloten of en hoe de beschikbare middelen worden ingezet. Anderzijds biedt dit ook de ruimte om deze afwegingen op een later moment te doen op basis van de op dat moment meest actuele informatie.

Vervolg

Na de algemene beschouwingen en het vaststellen van de kadernota wordt gestart met het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en bijbehorende meerjarenraming 2025 - 2027.

Winschoten, 12 juni 2023

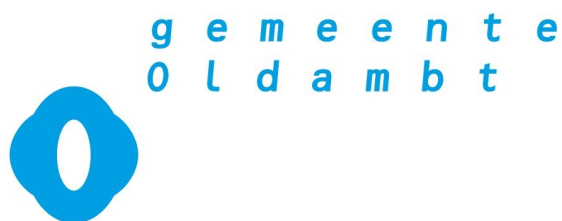
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

 De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 juni 2023
gelet op artikel 4 van de "Financiële verordening gemeente Oldambt 2020

Besluit

1. In te stemmen met de kadernota 2024 - 2027 en de daarbij behorende investeringslijst
2. Het college opdracht te geven deze als kader te gebruiken bij het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

Winschoten, 19 juli 2023

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Datum raadsvergadering

19 juli 2023

Onderwerp

Kadernota 2024 - 2027

Agendapunt

Zaaknummer

48375-2023:293382

KADERNOTA 2024 - 2027

GEMEENTE OLDAMBT

Inhoudsopgave:

1. Inleiding	4
2. Financiën	4
Verwachte begrotingsresultaten	4
Concept begrotingen van Gemeenschappelijke Regelingen	4
Taakstellende herstelmaatregelen	5
Meicirculaire en Voorjaarsnota	5
Ruimte voor investeringen en nieuw beleid	5
Drie fondsen	5
Structureel begrotingstekort	6
Beschikbare reserves	6
Fonds versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken	6
Reserve Vluchtelingen	6
3. Onderwerpen die relevant zijn voor te maken (beleids)keuzes	6
Uitkomsten van de parlementaire enquête gaswinning.	6
Strategische agenda van Groningen (STAG), masterplannen, NPG en baanbrekers.	6
Nieuwe Regio Deal.....	7
Volkshuisvestingsfonds.....	7
Beschikbare capaciteit.....	7
Droogteschade wegen.....	7
Energietransitie woningen.....	7
Uitvoering klimaatakkoord	8
Positieve gezondheid & Sport.....	8
Programma Centrumontwikkeling	8
Boerderijenprogramma Oldambt	9
Toeristische Visie Oost-Groningen/uitvoeringsprogramma	9
Cultuur	10
Doorontwikkeling sociaal domein	10
Bewezen effectieve verzuimaanpak.	10
Formatie Toezicht en Handhaving Jeugd&WMO.....	10
Formatie Participatiewet, Inkomen	11
Veiligheid	11
Investeringslijst.....	11

1. Inleiding

Deze kadernota is bedoeld ter voorbereiding op de Algemene Beschouwingen, welke zijn gepland op 19 juli 2023. De uitkomsten van deze algemene beschouwingen zullen mede de basis vormen voor de op te stellen beleidsbegroting 2024 en de meerjarenraming 2025 - 2027.

In deze kadernota schetsen wij een beeld van de financiële situatie.

Daarna benoemen wij een aantal actuele onderwerpen waarvoor eventueel beschikbare middelen voor nieuw beleid kunnen (of moeten) worden ingezet.

Wij doen (nog) geen concrete voorstellen. Redenen hiervoor zijn onder meer het verwachte negatieve begrotingsresultaat voor de komende jaren, het feit dat de meicirculaire 2023 nog niet is uitgebracht en diverse onzekerheden die mogelijk van invloed zijn op de begroting en de te maken (beleids)keuzes. In de begrotingscirculaire 2024 – 2027 (zie bijlage) adviseert ook de provincie om terughoudend te zijn met besluiten tot nieuw beleid en investeringen, aangezien deze leiden tot meerjarige structurele lasten.

Hoewel wij in deze kadernota nog geen concrete voorstellen doen voor nieuw beleid, zetten wij uiteraard wel het beleid voort dat tot en met de beleidsbegroting 2023 is vastgesteld. Het coalitieakkoord “Zaaien en Oogsten” is daarbij belangrijk en deze is nader uitgewerkt in de beleidsbegroting 2023.

Eén van de belangrijke thema's waarop wij inzetten is leefbaarheid en brede welvaart, waarbij in het bijzonder aandacht voor de onderwerpen armoede, wonen, verduurzaming en veiligheid.

2. Financiën

Verwachte begrotingsresultaten

Op basis van de 1e BBR 2023 zijn de te verwachten begrotingsresultaten als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Resultaat vastgestelde begroting 2023 + meerjarenraming	92.000	619.000	1.206.000	27.000	27.000
Mutaties 1e BBR 2022	<u>-167.000</u>	<u>-1.606.000</u>	<u>-2.175.000</u>	<u>-2.302.000</u>	<u>-2.302.000</u>
Verwacht begrotingsresultaat na 1e BBR 2023	-75.000	-987.000	-969.000	-2.275.000	-2.275.000

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de verwachte begrotingsresultaten fors negatief worden in de komende jaren. Dit komt met name door een lagere BUIG-uitkering van het Rijk (circa € 1 miljoen nadeel) en hogere loonkosten als gevolg van CAO onderhandelingen (€ 650.000).

In 2023 staan hier nog enkele incidentele voordelen tegenover. En de hogere loonkosten worden in 2023 en 2024 deels nog opgevangen door een extra incidentele stelpost ad 5 ton, waar de raad in november 2022 een amendement over heeft aangenomen.

Voor een volledige toelichting op de mutaties in de (meerjaren)begroting wordt verwezen naar de 1^e BBR 2023.

Volledigheidshalve merken we op dat de meicirculaire nog niet is verwerkt in bovenstaande cijfers. De verwachting is dat de voornoemde nadelen (deels) worden gecompenseerd via een hogere uitkering uit het gemeentefonds.

Concept begrotingen van Gemeenschappelijke Regelingen

Omdat de begrotingen 2024 en de bijbehorende meerjarenramingen van de Gemeenschappelijke Regelingen nog niet definitief zijn vastgesteld, zijn eventuele gevolgen hiervan voor de gemeentelijke bijdragen nog niet verwerkt in bovenstaande cijfers.

Dat geldt onder andere voor de Gemeenschappelijke Regeling Afeer.

Volgens de concept begroting 2024 van Afeer, welke voor een zienswijze wordt voorgelegd aan de raad d.d. 21 juni, gaat het om een forse toename. De toename van de jaarlijkse bijdrage van gemeente Oldambt aan Afeer bedraagt € 1,2 miljoen in 2024. Deze toename loopt op tot ruim € 2,6 miljoen in 2027.

De totale bijdrage van Oldambt aan Afeer bedraagt in 2027 dan totaal ruim € 20 miljoen, terwijl in bovenstaande cijfers nog rekening is gehouden met een bijdrage van ruim € 17 miljoen.

Taakstellende herstelmaatregelen

In bovenstaande verwachte begrotingsresultaten is nog een bedrag aan taakstellende herstelmaatregelen opgenomen van circa € 1 miljoen in 2023 oplopend tot bijna € 1,5 miljoen ingaande 2024.

Indien en voor zover deze herstelmaatregelen niet (tijdig) worden gerealiseerd zullen deze de te verwachten begrotingsresultaten verlagen. In de 1^e BBR 2023 is meer informatie te lezen over de taakstellende herstelmaatregelen bij de stelposten en op de laatste pagina.

Meicirculaire en Voorjaarsnota

Zoals hiervoor is opgemerkt zijn de uitkomsten van de meicirculaire nog niet verwerkt in bovenstaande cijfers. Reden is dat de meicirculaire 2023 nog niet was uitgebracht op moment van schrijven en behandelen van het concept van deze kadernota. Op dit moment zijn we in afwachting van de berekeningen op basis van de meicirculaire en de gevolgen hiervan voor de gemeentelijke begroting en meerjarenraming.

De verwachting is dat de meicirculaire een gunstige invloed heeft op de hierboven gepresenteerde verwachte begrotingsresultaten van de komende jaren. Of de uitkomsten van de meicirculaire voldoende positief zijn om de verwachte tekorten en de hogere bijdrage aan Afeer en andere gemeenschappelijke regelingen op te vangen is maar zeer de vraag.

De VNG gaat in een ledenbrief d.d. 17 mei 2023 in op de gevolgen van de Voorjaarsnota 2023 welke het kabinet op 28 april 2023 heeft uitgebracht. Samenvattend is er volgens deze brief vanaf 2026 voor gemeenten structureel zo'n € 3 miljard minder beschikbaar voor het uitvoeren van gemeentelijke taken en biedt het accres vanaf 2027 te weinig vergoeding voor het opvangen van de autonome groei van de zorgtaken. De volledige brief van de VNG is te vinden via deze [link](#).

Ruimte voor investeringen en nieuw beleid

In de vastgestelde begroting 2023 en bijbehorende meerjarenraming is jaarlijks een bedrag ad € 500.000 opgenomen voor nieuw beleid en/of de kapitaallasten van investeringen.

Van de jaarlijkse € 500.000 is in 2023 nog een bedrag ad € 366.000 niet structureel ingevuld.

Dit betekent dat in de hierboven gepresenteerde verwachte begrotingsresultaten de volgende bedragen zijn opgenomen, welke in principe nog beschikbaar zijn voor nieuw beleid en/of ter dekking van kapitaallasten van investeringen:

	2023	2024	2025	2026
Ruimte voor nieuw beleid / stelposten kapitaallasten investeringsfonds	366.000	866.000	1.366.000	1.866.000

Drie fondsen

In de begroting 2023 zijn drie fondsen ingesteld:

- Fonds 'Energiearmoede'
- Fonds 'Verduurzaming'
- Fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken'

In de hierboven gepresenteerde verwachte begrotingsresultaten zijn de volgende dotaties opgenomen:

	2023	2024	2025	2026
Fonds 'Energiearmoede'	750.000	1.750.000	1.750.000	0
Fonds 'Verduurzaming'	750.000	1.750.000	1.750.000	0
Fonds 'Versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken'	750.000	1.750.000	1.750.000	0
	2.250.000	5.250.000	5.250.000	0

De dotaties aan het fonds verduurzaming en het fonds versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken (totaal € 1,5 miljoen) zijn inmiddels bestemd. In de raadsvergadering van 14 maart 2023 is ingestemd met het voorstel om dit bedrag beschikbaar te stellen voor verduurzamingsmaatregelen bij een aantal doelgroepen.

Het fonds energiearmoede is deels ingezet voor het uitbetalen van energietoelagen.

De dotaties in 2024 en 2025 zijn geraamd onder voorbehoud van positieve begrotingsresultaten.

Bij het opstellen van de begroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming zal het totaalbedrag van de dotaties aan de drie fondsen worden verlaagd indien en voor zover dat nodig is om tot een sluitende begroting te komen. Uitgaande van de hierboven gepresenteerde verwachte begrotingsresultaten en rekening houdend met een hogere bijdrage aan Afeer zouden de dotaties in 2024 en 2025 moeten worden verlaagd van de genoemde € 5.250.000 naar circa € 3.000.000.

Maar, zoals gemeld, verwachten we dat de meicirculaire nog een gunstige invloed heeft op de te verwachten begrotingsresultaten. In dat geval zullen de dotaties aan de drie fondsen niet of minder verlaagd hoeven te worden.

Structureel begrotingstekort

Het verwachte begrotingsresultaat dient structureel in evenwicht te zijn. Voor de meerjarenraming bij de begroting 2024 dient daarom vooral naar de laatste jaarschijf, 2027, te worden gekeken. Volgens de hierboven geschetste cijfers komt het verwachte begrotingsresultaat 2027 en rekening houdend met de hogere bijdrage aan Afeer, naar verwachting uit op een bedrag van bijna € 5 miljoen negatief.

Vanaf 2026, het zogenoemde ravijnjaar, werd al een lager begrotingsresultaat verwacht. Met de mutaties van de 1^e BBR 2023 en de meerjarenraming van Afeer, duikt het verwachte begrotingsresultaat vanaf 2026 diep in de rode cijfers.

In de Voorjaarsnota 2023 van het kabinet staat dat gemeenten er vanaf 2027 structureel geld bij krijgen.

Maar naar verwachting is dat niet voldoende om het gehele tekort ad € 5 miljoen, zoals we dat op basis van de huidige cijfers verwachten, op te lossen.

Dit is mede een reden om vooralsnog terughoudend te zijn met het inzetten van nieuw beleid en/of het doen van investeringen.

Beschikbare reserves

Fonds versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken

Het saldo van het fonds versterking ruimtelijke kwaliteit dorpen en wijken (voorheen investeringsfonds) bedraagt op dit moment bijna € 3 miljoen. Bij het maken van keuzes zou dit bedrag kunnen worden ingezet voor cofinanciering en/of het doen van 'eigen' gewenste investeringen.

Reserve Vluchtelingen

Bij de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022 is een nieuwe reserve Vluchtelingen ingesteld. Er is een bedrag ad bijna € 1,4 miljoen aan toegevoegd. Op dit moment zijn er nog geen concrete plannen om deze reserve in te zetten.

3. Onderwerpen die relevant zijn voor te maken (beleids)keuzes

In dit hoofdstuk gaan we in op verschillende onderwerpen die relevant zijn bij het maken van (beleids)keuzes. Voor een aantal onderwerpen is op dit moment nog onduidelijk of en in welke mate eventuele cofinanciering nodig is.

Bij een aantal andere onderwerpen kunnen al wel wat meer concrete bedragen worden genoemd.

Zoals in de inleiding al is benoemd worden er in deze kadernota nog geen concrete voorstellen gedaan.

Mede omdat het ook nog onduidelijk is of en in hoeverre er daadwerkelijk middelen structureel beschikbaar kunnen blijven voor het inzetten van nieuw beleid.

Bij het opstellen van de begroting 2024 zal worden uitgegaan van de meest actuele inzichten op dat moment. En tevens zullen de uitkomsten van de Algemene beschouwingen d.d. 19 juli 2023 hier bij worden betrokken.

Uitkomsten van de parlementaire enquête gaswinning.

Volgens de kabinetsreactie komen er extra middelen naar de regio in de komende 30 jaar. Hoe deze middelen concreet worden ingezet en welke resultaten hiermee kunnen worden behaald voor onze regio en voor onze inwoners in het bijzonder is op dit moment nog niet bekend.

Strategische agenda van Groningen (STAG), masterplannen, NPG en baanbrekers.

Hiervoor zijn en worden middelen beschikbaar gesteld. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk of en in hoeverre cofinanciering nodig en/of wenselijk is om bepaalde investeringen te kunnen uitvoeren.

Nieuwe Regio Deal

De Oost-Groninger gemeenten voeren sinds 2020 samen met de provincie en het rijk de Regio Deal Oost-Groningen uit. Er wordt nu gewerkt aan een nieuwe Regio Deal aanvraag, die start in 2024. Hiervoor is gemeentelijke cofinanciering nodig.

Mogelijk kan een deel van de cofinanciering gevonden worden in de bestaande begroting. Dit is echter niet zeker, vandaar dat wordt geadviseerd om hier middelen voor gereserveerd te houden.

Volkshuisvestingsfonds

In het kader van een aanvraag Volkshuisvestingsfonds kan het zijn dat er voor een bepaald percentage cofinanciering nodig is.

Beschikbare capaciteit

Mede als gevolg van de krappe arbeidsmarkt is het erg moeilijk om voldoende medewerkers te vinden voor alle taken die moeten worden uitgevoerd. Zoals uit de jaarrekening 2022 blijkt is het de afgelopen periode niet gelukt om alle projecten uit te voeren en alle ambities te verwezenlijken. Dit ondanks het feit dat er voldoende middelen voor personeel en inhuur in de begroting was opgenomen.

Om een realistische en haalbare (beleids)begroting voor 2024 op te stellen, zullen we niet alleen rekening moeten houden met de financiële mogelijkheden, maar ook met de beschikbaarheid van mensen (eigen medewerkers en eventuele inhuur).

Droogteschade wegen

De zomers van 2018 t/m 2022 hebben in de gemeente Oldambt geleid tot (grote) schades aan diverse wegen, het totale schadebedrag is voorzichtig geraamd op ca. € 30.000.000. Deze schades zijn door een onafhankelijk bureau onderzocht. Zij hebben geconcludeerd dat de schades het gevolg zijn van de (enorme) droogtes in bovengenoemde zomers, met als gevolg een daling van de grondwaterstand en vervolgens van de bodem. De aanwezige kleilagen zijn gekrompen en veenlagen zijn geoxideerd, met verzakkingen, scheurvorming etc. tot gevolg.

Eind 2022 heeft de gemeenteraad besloten om financiële middelen (bijna € 2.000.000) beschikbaar te stellen voor de aanpak van de eerste fase, te weten:

1. Hamdijk – plaatselijke reparaties
2. Hora Siccamaweg – herstel aangegeven tracé
3. Weg Finsterwolderhamrik – herstel van tracé met klinkerverharding / plaatselijke reparaties van het asfaltdeel

Het streven is om de uitvoering nog in 2023 op te starten en indien mogelijk ook af te ronden.

De wegen zullen qua functie niet veranderen en ze blijven ook op dezelfde plek liggen. Maar het klimaat verandert wel. Meer neerslag in kortere periodes. Maar ook langere periodes van droogte. En hiertegen moeten deze wegen wel bestand gemaakt worden. Waardoor toekomstige verzakkingen en scheurvorming zoveel en zo goed als mogelijk worden voorkomen dan wel opgevangen worden. Deze wegen (of weggedeelten) kennen uiteindelijk weer een normale levensduur en zijn na het herstel voorzien van een nieuwe opbouw en asfaltverharding.

Aansluitend zullen in de jaren hierop volgend (2024 en verder), de overige schades (€ 28.000.000) moeten worden hersteld om zo de bereikbaarheid én veiligheid van onze wegen te borgen.

We zijn met meerdere gemeenten die dezelfde problematiek hebben in gesprek en trekken samen op richting provincie.

Energietransitie woningen

Conform het landelijke beleid waar wij aan moeten voldoen en aan werken, zijn de beleidsdoelen voor woningen:

- CO₂ neutraal in 2050.
- CO₂ 49% minder tov 1990 in 2030.
- 20% van de woningen van het aardgas af in 2030.

Deze ambities zijn o.a. te vinden in de transitievisie warmte en in het coalitieakkoord.

Om deze ambities voor 2030 te halen is een investering in de woningvoorraad nodig van circa € 10 mln - € 20 mln per jaar. Zoals in de transitievisie warmte genoemd dient dit bedrag te worden gefinancierd door een gezamenlijke inspanning van woningeigenaren, subsidies en bijdragen van de gemeente. In de periode tot en met 2026 is, naast de reeds beschikbare middelen, nog een aanvullend bedrag van circa € 1 miljoen per jaar nodig. Het is aannemelijk dat de kosten in de periode daarna ten minste gelijk maar vermoedelijk hoger zijn.

[Uitvoering klimaatakkoord](#)

Het Rijk heeft voor de uitvoering van het klimaatakkoord nieuwe middelen beschikbaar gesteld die bedoeld zijn om extra capaciteit te realiseren bij de gemeenten. Het gaat hierbij om de zogenaamde tijdelijke regeling "[Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid](#)" (CDOKE). Voor Oldambt wordt er jaarlijks gedurende 3 jaren meer dan € 760.000 beschikbaar gesteld. Deze subsidie hebben we aangevraagd en de middelen zullen we inzetten conform het doel en binnen de voorwaarden die zijn gesteld. Omdat deze middelen door het Rijk beschikbaar zijn gesteld zullen wij voorsnog geen beroep hoeven doen op eigen middelen.

[Positieve gezondheid & Sport](#)

Op 1 februari 2023 heeft de gemeenteraad de nota Positieve Gezondheid & Sport Oldambt 2023-2026 vastgesteld. Alle geldstromen gericht op preventie worden van 2023 - 2026 gebundeld in een specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis , waarvoor landelijk tot en met 2026 jaarlijks circa € 250 miljoen beschikbaar is. Daarmee worden de beschikbare middelen voor preventie voorlopig fors verhoogd. Oldambt ontvangt in 2023 een bedrag van € 862.328. Dit is 2,5 maal meer dan we nu ontvangen. De jaren erna ontvangt Oldambt:

2024: € 853.384
2025: € 853.385
2026: € 676.535

[Programma Centrumontwikkeling](#)

Bij de vaststelling van het 'Ambitiedocument centrumontwikkeling Oldambt' op 26 oktober 2022 door de raad is aangegeven dat er nog geen budgetten beschikbaar zijn voor de uitvoering. Afsproken is de deelprojecten verder uit te werken en per deelproject met een raadsvoorstel te komen waarin de noodzakelijke kredieten worden gevraagd.

De raad heeft wel besloten voor de voorbereiding van de projecten uit de eerste fase een budget van € 500.000 beschikbaar te stellen voor de periode tot begin 2024. Dit betreffen met name de kosten op programmaniveau waarvan de dekking niet binnen de kredieten van de deelprojecten kan worden opgelost. Het programma zal in ieder geval de komende vijf jaar doorlopen en mogelijk nog langer aangezien de ambitie gaat over een periode van in ieder geval tien jaar. Een deel van bovengenoemde kosten loopt door zolang het programma in uitvoering is. Het is dan ook van belang hiervoor een structureel bedrag in de begroting op te nemen. Hierbij wordt gedacht aan een jaarlijks bedrag van € 300.000 met ingang van 2024.

De investeringen in het centrum worden ook waar mogelijk via subsidiegelden gedekt. Inmiddels is een bedrag van € 3.000.000 toegekend voor het project Langestraat-Noord, een bedrag van € 3.600.000 voor de versnelling van de woningbouw en € 5.000.000 aan NPG budget.

Er liggen met name nog kansen op subsidiegelden bij de aanleg van water (Provincie/Waterschap) en bij het opstellen van de masterplannen regionale centra in het kader van de STAG. Voor de meeste subsidieregelingen geldt dat er sprake van cofinanciering moet zijn. Dit betekent dat er ook altijd gemeentelijk geld in de projecten gestoken moet worden. Voor het gemeentelijk deel in het project Langestraat-Noord is al rekening gehouden met een cofinancieringsdeel van € 3.000.000 waarvan de jaarlasten ad € 193.500 in de begroting zijn opgenomen.

Voor de nog komende deelprojecten is op dit moment lastig aan te geven wat het gemeentelijke aandeel in de kosten zou moeten zijn. Voor een deel van de projecten zullen grondexploitaties opgesteld worden waarvoor geldt dat er naast kosten ook opbrengsten zijn. Op basis van wat er onder aan de streep aan tekort overblijft moet bepaald worden wat het gemeentelijk aandeel in de kosten is.

Vooruitlopend op de uitwerking van de plannen 2024 -2027 en het opstellen van de grondexploitaties is het verstandig om in de meerjarenraming vast rekening te houden met de komende investeringen in het centrum. Hierbij wordt gedacht aan een jaarlijkse investering van € 2.000.000 vanaf 2024. De jaarlasten hiervan bedragen € 125.000 per jaar. (Dus jaarlijks € 125.000 extra).

Boerderijenprogramma Oldambt

Het boerderijenprogramma Oldambt bevindt zich in de afrondende fase. Het programma zal in juli door het College besproken worden en vervolgens in september geagendeerd worden voor de raad. Het boerderijen programma is opgesteld om een toekomst te bieden aan de boerderijen in het Oldambt. Eigenaren worstelen met – en lijden onder – de instandhouding van hun boerderij. Inwoners van het Oldambt zien boerderijen om hen heen achteruitgaan. De gebiedsidentiteit van het Oldambt én de leefomgeving van de inwoners staan daardoor onder druk.

Onderdeel van het boerderijen programma is een uitvoeringsagenda. In deze agenda formuleren we wat we de komende zes jaar gaan doen. Voor het eerste jaar zijn de acties concreet uiteengezet. De voorlopige schatting voor de implementatie van de uitvoeringsagenda beslaat ongeveer € 150.000 per jaar, inclusief de periode 2024 tot en met 2027. Verder willen wij de ambitie uitspreken om op lange termijn het landschap van Oldambt vast te gaan leggen, mogelijk als een nationaal landschap of als UNESCO werelderfgoed. Om dit te bereiken moet veel gebeuren. Hiervoor moet in ieder geval de basis op orde gebracht worden. Daarom willen wij de karakteristieke boerderijen gaan ondersteunen in het benodigde onderhoud. Dit zal ongeveer € 180.000 per jaar kosten. Tevens willen wij de monumentale boerderijen ook tegemoet komen in de kosten van de planvorming. Wij schatten dit in op ongeveer € 42.000 per jaar. Voor de realisatie van de uitvoeringsagenda van het boerderijenprogramma is zodanig ongeveer € 372.000 per jaar benodigd. Voor de periode van 2024 tot en met 2027 zal dit ongeveer € 1.116.000 bedragen.

Afhankelijk van de definitieve versie van het programma en de bespreking met het College en de raad, kunnen deze bedragen hoger of lager komen te liggen. Daarnaast wordt er momenteel gekeken naar mogelijke kansen voor subsidiegelden, koppelkansen waar het programma zich bij kan aansluiten en andere financiële mogelijkheden bij externe partners, zoals bijvoorbeeld de provincie Groningen en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Toeristische Visie Oost-Groningen/uitvoeringsprogramma

In het voorjaar van 2021 is de “Strategische visie vrijetijdseconomie Oost-Groningen 2030” vastgesteld door de colleges en raden van de Oost-Groninger gemeenten. In de visie zijn onze ambities en doelstellingen voor het versterken van de vrijetijdseconomie in Oost-Groningen opgenomen en uitgewerkt in programmalijnen. Onze doelstelling is:

- Particuliere investeringen verbeterd hetgeen leidt tot meer overnachtingsfaciliteiten en dagrecreatie.
- Ten opzichte van de periode 2015-2019, 100% stijging van de overnachtingen in 2030;
- Ten opzichte van de periode 2015-2019, 50% stijging van het aantal arbeidsplaatsen in de sector in 2030;
- De eigen inwoners zijn tevreden over de vrijetijdsmogelijkheden en trots op hun gebied en zijn daardoor ambassadeurs.

Bovenstaande doelstellingen zijn uitgewerkt in vijf programmalijnen waarin wordt aangegeven wat we gaan doen:

1. Fysieke infrastructuur en voorzieningen;
2. Routenetwerken lokaal, regionaal, nationaal en internationaal
3. Partnerschap en strategische allianties
4. Branding en regiomarketing, waaronder arrangementontwikkeling
5. Rol van de overheid bij toeristische bedrijvigheid

Voor realisatie van het uitvoeringsprogramma is de komende 5 jaar een bedrag van totaal € 5.000.000 nodig.

Cultuur

Cultuur brengt mensen samen. Het draagt bij aan de leefbaarheid, bevordert de creativiteit en stimuleert toerisme. Om werk te kunnen maken van de ambities in het coalitieakkoord is naar verwachting een structureel hoger bedrag noodzakelijk. De bedoeling is dat na de zomer een startnotitie wordt voorgelegd op basis waarvan een nieuwe beleidsnota cultuur zal worden opgesteld.

Doorontwikkeling sociaal domein

In 2023 is gewerkt aan de doorontwikkeling van het Sociaal Domein. De Koers is besproken met onze maatschappelijke partners in een werkconferentie en deze kan worden behandeld in de gemeenteraad voor de zomer van 2023.

De Koers Sociaal Domein is een inhoudelijke paraplu die alle projecten, programma's en beleidsplannen als het ware richt en in samenhang met elkaar brengt. Het gaat dan om veel verschillende onderdelen: armoedebestrijding, Uitvoeringsprogramma Jeugd, Positieve Gezondheid, sport en bewegen, ouderenzorg, werk maken van werk voor onze inwoners, maatwerk leveren voor die groep inwoners die complexe vraagstukken hebben. De meeste plannen zijn al in uitvoering, andere gaan nu van start. Zoals het ontwikkelen, a la het uitvoeringsprogramma Jeugd, van een stevige sociale basis, zodat we zorg nabij kunnen leveren (samen met onze partners en vrijwilligers) en minder specialistische hulp hoeven in te zetten. De inzet in deze richting heeft voor jeugd en volwassenen al geleid tot het terugbrengen van de taakstelling Sociaal Domein van € 1.760.000 naar € 860.000.

Bewezen effectieve verzuimaanpak.

Het gaat niet goed met een groeiend aantal leerlingen in ons voortgezet onderwijs. Het percentage ziekteverzuim van leerlingen op de verschillende locaties is tussen de 6% en 11%. Een zorgwekkend getal, menen ook het onderwijs en onze leerplichtambtenaren. Jongeren die vaak afwezig zijn op school hebben een verhoogd risico op voortijdig schoolverlaten, werkloosheid, op problemen met hun psychische gezondheid en hun sociaal-emotionele ontwikkeling en belanden vaker in de criminaliteit.

Het onderwijs gaat aan de slag maar ook de gemeente heeft hierin een verantwoordelijkheid. De ziekgemelde leerlingen krijgen momenteel niet de benodigde medische beoordeling en begeleiding. Leerplichtambtenaren kunnen en mogen dit niet doen en sinds de decentralisaties van 2015 behoort dit niet meer tot de basistaken van de schoolarts (moet facultatief ingekocht worden bij de GGD en dat doen we nu niet). Er is een gat ontstaan in de ondersteuning voor ziekgemelde leerlingen en dat staat de mogelijkheid om het tijt te keren in de weg.

Het advies is dat verzuimbegeleiding door de schoolarts wordt heringevoerd in het middelbaar onderwijs. We sluiten daarmee aan bij het bredere jeugdbeleid waarin we werken aan het versterken van de basis. Een stevige basis moet helpen om eerder de juiste ondersteuning te kunnen bieden en om complexere problemen en zwaardere zorg (later) te voorkomen.

De verzuimbegeleiding gebeurt aan de hand van de [MAZL-aanpak](#). Dit is een bewezen effectieve methode van het Nederlands Centrum voor Jeugdgezondheid. Met MAZL wordt proactief gereageerd op ziekteverzuimsignalen. MAZL is daarnaast onderzocht op [kosteneffectiviteit](#). Hieruit blijkt dat de opbrengst met MAZL vijftienmaal hoger is dan de kosten.

Voor (het herinvoeren van de) verzuimbegeleiding door de schoolarts conform de MAZL-methode is per 2024 structureel € 45.000 per jaar benodigd. Gezien de urgentie beogen we de aanpak reeds in 2023 (ter overbrugging naar 2024) te starten met een eenmalige impuls vanuit onze RMC-regio Voortijdig Schoolverlaten. Ook andere gemeenten in onze regio en de provincie werken aan het herinvoeren van verzuimbegeleiding door de schoolarts in het Voortgezet Onderwijs.

Formatie Toezicht en Handhaving Jeugd&WMO

In het beleidskader Toezicht en Handhaving is het al aangekondigd. Met ingang van 2024 is er extra capaciteit nodig om professioneel toezicht en handhaving in te richten in Oldambt. Nu de inkoop en uitvoering goed loopt, is het zaak om ook het toezicht te professionaliseren. Met name het borgen van de kwaliteit van de Jeugdzorg schiet er nu bij in. Het is des te meer noodzakelijk nu Oldambt zelf een flink aantal jeugdzorgproducten zelf gaat inkopen. Er is nu 1 fte beschikbaar. Dat is onvoldoende om ook proactief zorginstellingen te bezoeken. Het gaat om 1 fte extra a € 86.000 (medewerker Ontwikkeling III) en € 15.000 voor investering in scholing en benodigde software.

Formatie Participatiewet, Inkomen

Met de nadruk op armoedebestrijding de komende jaren, het ongetwijfeld structurele karakter van de energiearmoede en de toenemende druk op de doorbraakmethode en maatwerk is het noodzakelijk dat we extra investeren in een beleidsmedewerker MZ met de portefeuille Inkomen. Er is op dit moment niet genoeg capaciteit beschikbaar en de vraag uit de samenleving en vanuit de uitvoering is te groot om op te pakken. Ook de nieuwe participatiewet die er in 2024 aan komt vergt hernieuwde structurele inzet. Het gaat om € 86.000. Medewerker Ontwikkeling III.

Veiligheid

Zoals we in het coalitieakkoord 2022-2026 al schreven moeten inwoners zich veilig kunnen voelen in Oldambt. Daarom willen we witwaspraktijken, ondermijnende criminaliteit en ontspoorde jeugd stevig aanpakken en ook andere belangrijke veiligheidsthema's niet vergeten. Hiervoor is structureel extra formatie nodig.

We hebben te maken met een toenemende bedreiging van ondermijnende criminaliteit. Het onderzoeksrapport 'Ondermijning in het Ommeland.' biedt een grondige analyse van (de verschijningsvormen van) ondermijning in negen Groninger gemeenten. Het is een logisch vervolg op het rapport Groningse Praktijken dat vorig jaar verscheen en specifiek op de gemeente Groningen is geënt. De rapporten bieden gezamenlijk een gefundeerd beeld van ondermijnende criminaliteit in onze totale provincie.

Inmiddels is een regionale projectleider aangesteld die als taak heeft om de aanbevelingen van het rapport voor alle Groninger gemeenten te gaan implementeren en daarbij ook de samenwerking tussen de Groninger gemeenten stevig te intensiveren. De bekostiging van deze regionale projectleider komt vanuit de intensiveringsgelden van het RIEC.

Ook de 10 gemeenten zullen meer capaciteit moeten besteden aan ondermijning. Een aantal Groninger gemeenten hebben inmiddels hun capaciteit fors uitgebreid. In Oldambt moet dat nog plaatsvinden.

De nut en noodzaak voor extra capaciteit zien we ook terug in de opgave Jeugd & Veiligheid. Onlangs heeft de gemeenteraad ingestemd met een sluitende aanpak voor jongeren die (dreigen) af (te) glijden en / of zorg nodig hebben. Hiervoor is reeds € 750.000 beschikbaar gesteld. Hiervan gaat een bedrag ad € 250.000 naar Sociaal Werk Oldambt voor de inzet van twee extra jongerenwerkers (20 uur per week) 'op straat' voor de komende twee jaar. Een bedrag ad € 450.000 wordt ingezet om een adviseur openbare orde en veiligheid (deels) en twee casemanagers in te zetten voor de komende twee jaar. Voor onvoorziene kosten is een bedrag ad € 50.000 gereserveerd.

De huidige adviseur openbare orde en veiligheid is grotendeels 'vrij gemaakt' om aan de slag te gaan met de totale opgave Jeugd & Veiligheid inclusief de sluitende aanpak voor jongeren. De beschikbare middelen voor een adviseur openbare orde en veiligheid (circa € 150.000 voor de komende twee jaar), zullen ingezet worden voor vervanging van de OOV taken voor de komende twee jaar.

Investeringslijst

Naast alle onderwerpen die hierboven zijn benoemd is er een uitgebreide investeringslijst, waarop diverse onderwerpen staan benoemd waarvoor het nodig of wenselijk is om middelen beschikbaar te stellen. Zie bijlage.

Nr.	Wat		Bedrag	Type Investering	Vervanging Uitbreiding Wens	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Raakt bezuini- gingspro- gramma (ja/nee)
	Beheer & Realisatie															
1	Aanpassingen Groen/Wegen i.h.k.v. klimaatverandering		640.000	Wens		80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000			
2	Aanpassen Bomenbuurt fase 2 i.h.k.v. verbeteren Leefbaarheid		500.000	Wens		500.000										
3	Aanpassen Bomenbuurt fase 3 i.h.k.v. verbeteren Leefbaarheid		500.000	Wens				500.000								
4	Verbeteren fietspad Scheemda - 't Waar (Fase 1)		1.700.000	Vervanging/uitbreiding				1.700.000								
5	Verbeteren fietspad 't Waar - Nieuwolda (Fase 2)		PM	Vervanging/uitbreiding						PM						
6	Vervangen oude verlichting (masten + armaturen)		900.000	Vervanging			180.000		180.000		180.000		180.000		180.000	?
7	St. Vitusholt - rioolvervanging en herinrichting fase 2		4.000.000	Vervanging/Uitbreiding					4.000.000							nee
8	Reconstructie wegen t.g.v. droogteschade (totaal 36 milj)		30.000.000	wettelijke taak (wegenwet)		3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	nee
9	Aanpassen komportalen/borden n.a.v. de wegenlegger(uit 2019)		100.000	Vervanging		100.000										nee
10	Verkeersmaatregelen Nw Beerta en Bad Nieuweschans (Oudezijl) (uit 2019)		40.000	Wens		40.000										
11	GVVP maatregelen (uit 2019)		250.000	Uitbreiding		150.000	100.000									
12	Realisatie parkeerwijssysteem centrum Winschoten (uit 2019)		800.000	Wens		800.000										
13	Bruggen: levensduur verlengend onderhoud		1.250.000	Vervanging			250.000		250.000		250.000		250.000		250.000	
14	Waterbergingsmaatregelen sportvelden (o.a. slaan putten)		pm	Uitbreiding												
15	Vervanging kunstgrasveld HCW (aanwezige dekking vervanging		450.000	Vervanging			450.000									
16	Vaarrecreatieve voorzieningen : vervangingen		350.000	Vervanging			70.000		70.000		70.000		70.000		70.000	
17	Oevers: vervangingen		1.500.000	Vervanging			300.000		300.000		300.000		300.000		300.000	
18	Verbeteren toegankelijkheid paden begraafplaatsen (uit 2019)		240.000	Vervanging		80.000	80.000	80.000								
19	Herstellen van wateroverlast in de bermen Blauwestad		300.000	Uitbreiding		75.000	75.000	75.000	75.000							
20	Diverse aanpassingen/verbeteringen fietsstructuur		2.400.000	Uitbreiding/Wens		240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	240.000	
21	Aanbrengen 60km/u zones in Oost Oldambt		100.000	Wens		50.000	50.000									
22	Verbeteren en faciliteren landbouwverkeer op wegennet		500.000	Wens		250.000	250.000									
23	Langzaam verkeer voorrang op de rotondes		350.000	Wens		175.000	175.000									
24	Aanleg gescheiden riolering Johan Modastraat Winschoten	Dekking via rioolrecht	800.000	Vervanging		800.000										nee
25	Relinen rioolstrengen op diverse locaties	Dekking via rioolrecht	200.000	Vervanging		200.000										nee
26	Klimaatadaptatie	Dekking via rioolrecht	250.000	Vervanging		250.000										nee
27	Vervangen en reparatie riolering o.b.v. inspecties	Dekking via rioolrecht	500.000	Vervanging		500.000										nee
28	Drukriolering	Dekking via rioolrecht	93.240	Vervanging		93.240										nee
29	Hoofdgemalen	Dekking via rioolrecht	116.654	Vervanging		116.654										nee
30	Randvoorzieningen	Dekking via rioolrecht	56.000	Vervanging		56.000										nee
31	Aanleg gescheiden riolering Dr. D. Bosstraat Winschoten	Dekking via rioolrecht	400.000	Vervanging			400.000									nee
32	Relinen Constantijn Huygenslaan Winschoten	Dekking via rioolrecht	125.000	Vervanging			125.000									nee
33	Relinen H. J. Siemonsstraat Finsterwolde	Dekking via rioolrecht	150.000	Vervanging			150.000									nee
34	Relinen rioolstrengen op diverse locaties	Dekking via rioolrecht	325.000	Vervanging			325.000									nee
35	Klimaatadaptatie	Dekking via rioolrecht	250.000	Vervanging			250.000									nee
36	Vervangen en reparatie riolering o.b.v. inspecties	Dekking via rioolrecht	500.000	Vervanging			500.000									nee
37	Drukriolering	Dekking via rioolrecht	93.240	Vervanging			93.240									nee
38	Hoofdgemalen	Dekking via rioolrecht	135.090	Vervanging			135.090									nee
39	Randvoorzieningen	Dekking via rioolrecht	61.000	Vervanging			61.000									nee
40	Kappen en Planten nieuwe bomen en openbaar groen bomenbuurt		250.000	Vervanging		100.000	100.000	50.000								
41	Houten fietsbrug Hondshalstermeer (nr: 52a)		33.600	Vervanging		33.600										
42	Betonnen brug Boslaan Midwolda (nr: 20)		174.000	Vervanging			174.000									
43	Hoogholtje Scheemda (nr: 46)		54.200	Vervanging				54.200								
44	Hoogholtje Kerkwijktil Nw Scheemda		102.500	Vervanging					102.500							
45	Houten brugje natuurparkje Bovenburen (nr: 60)		27.800	Vervanging					27.800							
46	Azobe brug oude stadspark Winschoten (nr: 67)		49.700	Vervanging					49.700							
47	Houten fietsbrug Hondshalstermeer (nr: 53)		44.950	Vervanging						44.950						
48	Houten brugje natuurparkje Bovenburen (nr: 61)		27.650	Vervanging							27.650					
49	Houten fietsbrugje onder A7 Bad Nieuweschans (nr: 11a)		270.800	Vervanging								270.800				
50	Betonnen brug Weerdijk (nr: 30)		150.900	Vervanging								150.900				
51	Betonnen brug Lipskerweg Finsterwolde (nr: 43)		98.400	Vervanging								98.400				
52	Betonnen brug Reiderwolderpolder Finsterwolde (nr: 44)		75.500	Vervanging								75.500				
53	Houten fietsbrug Hondshalstermeer (nr: 52b)		69.300	Vervanging								69.300				
54	Vervanging oude elementverharding voor nieuw (technisch versleten)		75.000	Vervanging			15.000		15.000		15.000		15.000		15.000	

[illegible]

Nr.	Wat		Bedrag	Type Investering												Raakt bezuini- gingspro- gramma (ja/nee)
				Vervanging Uitbreiding Wens		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
110	Gymzaal De Waterlelie, vervanging sportplafond		38.809	Vervanging									38.809			ja, omnisport
111	Gymzaal Jachtlaan, vervanging sportvloer		0	Vervanging												ja, omnisport
112	Gymzaal Jachtlaan, vervanging dakbedekking		26.263	Vervanging		26.263										ja, omnisport
113	Gymzaal Piet Heinlaan, vervanging sportplafond		37.521	Vervanging				37.521								ja, omnisport
114	Gymzaal Piet Heinlaan, vervanging dakbedekking		18.110	Vervanging				18.110								ja, omnisport
115	Gymzaal Piet Heinlaan, renovatie douches en toiletten		54.805	Vervanging			54.805									ja, omnisport
116	Gymzaal Westerlee, vervanging dakbedekking		22.815	Vervanging			22.815									ja, omnisport
117	Hamrikhal, opwaarderen sportvloer		88.650	Vervanging		88.650										ja, omnisport
118	Hamrikhal, vervanging dakbedekking		0	Vervanging												ja, omnisport
119	Hamrikhal, vervanging dakbedekking		75.000	Vervanging			75.000									ja, omnisport
120	Hertenkamp, vervanging schuur en overkapping		35.713	Vervanging							35.713					
121	Jongerencentrum, vervanging vloerafwerking (epoxyvloer)		20.938	Vervanging				20.938								
122	Jongerencentrum, vervanging systeemplafond		12.788	Vervanging							12.788					
123	Jongerencentrum, vervanging dakbedekking		38.159	Vervanging							38.159					
124	MFC De Hardenberg, vervanging binnenwanden		40.061	Vervanging							40.061					ja, omnisport
125	MFC De Hardenberg, vervanging sportvloer		59.524	Vervanging							59.524					ja, omnisport
126	MFC De Hardenberg, vervanging dakbedekking		98.617	Vervanging							98.617					ja, omnisport
127	MFC De Hardenberg, vervanging paneelwand (horeca)		25.357	Vervanging							25.357					
128	MFC Kloosterholt, vervanging dakbedekking		29.134	Vervanging							29.134					
129	MFC 't Parkholt, vervanging vloerafwerking		26.185	Vervanging			26.185									
130	MFC 't Parkholt, vervanging systeemplafonds		17.970	Vervanging								17.970				
131	MFC 't Parkholt, vervanging dakbedekking		67.786	Vervanging					67.786							
132	Kleedruimtes Scheemda		0				pm									
133	Spoorthal Scheemda + steunstee, opwaarderen sportvloer		45.000	Vervanging				45.000								ja, omnisport
134	Spoorthal Scheemda + Steunstee, renovatie toiletten		45.914	Vervanging			45.914									ja, omnisport
135	Spoorthal Scheemda + Steunstee, vervanging dakbedekking		96.103	Vervanging							96.103					ja, omnisport
136	Spoorthal Scheemda + Steunstee, verv. traplift en schrobmachine		42.571	Vervanging									42.571			ja, omnisport
137	Spoorthalcomplex Stikkerlaan, vervanging houten plafonds		126.819	Vervanging					126.819							ja, omnisport
138	Spoorthalcomplex Stikkerlaan, vervanging dakbedekking		134.223	Vervanging				65.270		37.346	31.607					ja, omnisport
139	Spoorthalcomplex Stikkerlaan, vervanging sportvloer (spoorthal)		163.890	Vervanging							163.890					ja, omnisport
140	Spoorthalcomplex Stikkerlaan, behandelen top laag vloer spelhal		25.538	Vervanging								25.538				ja, omnisport
141	Spoorthalcomplex Stikkerlaan, vervanging warmwaterbereiding		20.000			20.000										
142	Zwembad De Watertoren, vervanging dakbedekking		205.086	Vervanging		205.086										ja, omnisport
143	Zwembad De Watertoren, CV-installatie		40.000			40000										
144	Zwembad De Watertoren, verv. tegelvloeren fase 2 (wedstrijdbad)		59.249	Vervanging						59.249						ja, omnisport
145	Molen De Hoop, vervanging dakbedekking (combi BRIM subsidie)		20.555	Vervanging		20.555										
146	Molen Edens, vervanging dakbedekking (combi BRIM subsidie)		20.207	Vervanging		20.207										
147	Molen Edens, vervanging binnen en buitenroede		100.000			100.000										
148	Monumentale stadhuis, vervanging lei dak en goten		135.000	Vervanging		135.000										
149	Toren Finsterwolde, vervanging balustrade (combi BRIM subsidie)		99.616	Vervanging		99.616										
150			0													
151	Cultuurhuis De Klinker, vervanging vloerafwerking		309.594	Vervanging			25.994					283.600				
152	cultuurhuis De Klinker, vervanging dak en zonnepanelen (project aardgasloos)		1.500.000			1.500.000										
153	Cultuurhuis De Klinker, vervanging wasbakken		13.000			13.000										
154	Cultuurhuis De Klinker, vervanging gordijnen/stoffering theater		150.846	Vervanging				32.528				118.318				
155	Cultuurhuis De Klinker, vervanging stoelen en tribune		540.844	Vervanging							540.844					
156	Cultuurhuis De Klinker, vervanging gordijnen/stoffering theater		151.405	Vervanging		118.318		33.087								
157	Cultuurhuis (gemeentelijk aandeel techn.), verv. server hijsinstallatie		29.243	Vervanging		29.243										
158	Cultuurhuis (gem. aandeel techn.), verv. frequentieregelaars/drivers		454.540	Vervanging		454.540										
159	Cultuurhuis (gem. aandeel techn.) vervangen verlichting overige verlichting (v		pm													
160	Cultuurhuis (gemeentelijk aandeel techniek), verv. patch en controllers		133.501	Vervanging							133.501					
161	Cultuurhuis (gemeentelijk aandeel techniek), verv. afstandbedieningen		12.079	Vervanging				12.079								
162	Cultuurhuis (gemeentelijk aandeel techniek), verv. aanslagmateriaal		9.563	Vervanging				9.563								
163	Cultuurhuis (gem. aand. Techn.), verv. bediencomputer sturing hijsinstallatie		120.787	Vervanging				120.787								
164	Samen onder 1 dak: Mons Sinai + Heiligerlee, gecombineerd met renovatie		1.668.000					1.668.000								
165	Renovatie Letterwies: geopteerd wordt voor renovatie.		752.700					752.700								

Nr.	Wat	Bedrag	Type	Investering												Raakt bezuini- gingspro- gramma (ja/nee)
				Vervanging Uitbreiding Wens	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033		
166	Vervangende nieuwbouw voor Het Bak	2.109.000					2.109.000									
167	Samen onder 1 dak/ Vervangende nieuwbouw:Kleine Dollard en	2.410.800						2.410.800								
168	Vossenburcht	3.165.300							3.165.300							
169	Vervangende nieuwbouw Leilinde	1.580.850									1.580.850					
170	Vervangende nieuwbouw Uilenburcht	2.259.900									2.259.900					
171	Vervangende nieuwbouw Drieborg	1.429.950										1.429.950				
172	Dak De Meerkant	pm														
173	Jachthaven Beerta, e-kast	100.000			100.000											
174	CCTV, camerabewaking	100.000			100.000											
175	sleutelplan buitendienst	100.000			100.000											
176	Vervanging gebouw kinderboerderij	0		pm												
177		0														
178	Buitendienst:	0														
179	Vervanging materieel en tractie buitendienst	1.795.500	Vervanging		346.000	81.500	37.000	218.500	367.000	35.000	396.500	314.000				
180	Vervanging kleine voertuigen buitendienst (Peugeot's)	854.000	Vervanging							854.000						
181	Materieel gladheidsbestrijding	300.000	Vervanging		40.000			70.000			50.000	140.000				
182																
183	Totaal investeringen 2024-2033	194.959.260			48.334.616	24.768.557	25.942.516	25.515.742	16.246.951	11.915.221	14.216.844	12.053.166	8.910.647	7.055.000		
184																
185																
186	Geen investeringen wel jaarlijkse toename exploitatiekosten:															
187	Beheerkosten St. Lucas		exploitatiekosten		150.000	150.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000		
188	Exploitatiekosten PABO-gebouw		exploitatiekosten		35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000		
189	Op niveau houden Abri's (in alle kernen obv contract) (uit 2019)		exploitatie		12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000		
190	Buitenschoolse opvang plus klas collectief aanbieden ism Cosis/peuterwerk en scholen		exploitatie		96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000	96.000		nee
191	Gezinsklas breed implementeren op de basisscholen		exploitatie		115.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000	115.000		nee
192	Taalhuiscoördinator		exploitatie		45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000		nee
193	Mantelzorgwaardering / ondersteuning mantelzorgers		exploitatie		20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000		Nee
194	Ondersteunen en werven van nieuwe vrijwilligers		exploitatie		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000		Nee
195	Verwijderen grafmonumenten		Uitbreiding		10.000	10.000	10.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000		nee
196	Vervanging bomen wortelopdrukproblematiek, gemeentebreed		Vervanging		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000		
197	Verbeteren, versterken groenstructuren		Uitbreiding		35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000		
198	Verbeteren biodiversiteit		Wens		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000		
199	In beeld brengen klimaatbestendigheid van de gemeente d.m.v. het in kaart brengen ecologische en klimaatfuncties bomen		Wens		20.000											
200	Vervanging Essen vanwege essentaksterfte		Vervanging		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000		
201	Bestrijding japanse duizendknoop		Wens		15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000		
202	Planten nieuwe bomen stedelijk gebied om het stedelijk gebied klimaatbestendig te maken		Uitbreiding		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000		
203	Herstel Infra, Groen en Water n.a.v. bouwprojecten (derden)		Vervanging		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000		
204	Grasbermen omzetten in rozen (uit 2019)		Wens													
205	Coördinator pilot functieverandering boerderijen		Wens		60.000											
206	Adviseur OOG (parkmanagement/bedrijventerreinen/verduurzaming/personeel/enz.)		Wens		60.000											
208	Kwartiermaker toegangspoorten/musea Graanrepubliek		Wens		60.000											
209																
210																
211	Totaal toename exploitatiekosten				933.000	733.000	658.000	653.000	653.000	653.000	653.000	653.000	653.000	653.000		

Aan de raad van de gemeente Oldambt
Postbus 175
9670 AD Winschoten

Datum : 2 mei 2023
Documentnr. : 2023-039756
Dossiernummer : K2086
Behandeld door : S. Sirks
Telefoonnummer : 050 3164247
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : begrotingscirculaire 2024-2027

Geachte raad,

1. Inleiding

Ieder jaar ontvangt u relevante en actuele informatie over de wijze waarop wij uw begroting en meerjarenraming beoordelen vanuit onze wettelijke taak, het financieel toezicht. Het is belangrijk om deze informatie te betrekken bij de kaderstelling voor de begroting en het vaststellen van uw begroting 2024.

Uw gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. Ieder jaar besluiten wij, op grond van artikel 203 van de Gemeentewet, vóór 1 januari of uw gemeente voor het komende begrotingsjaar onder repressief of preventief toezicht valt. De financieel toezichthouder helpt gemeenten bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding, waarbij respect voor de eigen verantwoordelijkheid van besturen het uitgangspunt is. Financieel toezicht is dan ook een wezenlijk onderdeel van de "checks en balances" binnen het openbaar bestuur en draagt hiermee bij aan het voorkomen dat een gemeente niet meer in staat is financiële tekorten zelf op te lossen.

In ons Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 Gemeenten (GTK) hebben wij de uitgangspunten voor ons toezicht opgenomen. In dit GTK komen onder andere de volgende onderwerpen aan bod:

- Welke vormen van toezicht zijn er? Welke wet- en regelgeving worden gehanteerd bij het toezicht?
- Wat betekent structureel en reëel evenwicht?
- Waar kijken we naar als we beoordelen of uw begroting en meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht is?

In deze begrotingscirculaire geven wij u actuele onderwerpen mee die voor uw begroting 2024 van belang zijn. Deels zijn deze onderwerpen financieel technisch van aard en daarmee wellicht meer voor het college bestemd. Een afschrift van deze circulaire hebben wij daarom aan uw college gestuurd. Daarnaast bevat deze circulaire diverse onderwerpen waarover nog onduidelijk is wat het effect op uw begroting zal zijn of hoe u het onderwerp in uw begroting kunt vertalen. Zodra er meer duidelijkheid over een onderwerp is zullen wij u (ambtelijk) informeren.

2. Maatschappelijke ontwikkelingen

Het beleid en de financiën van gemeenten worden beïnvloed door constant veranderende maatschappelijke ontwikkelingen. In het bijzonder de oorlog in Oekraïne heeft impact. Het leidt tot een vluchtelingenstroom en de uitdaging voor gemeenten om voor voldoende opvang te zorgen. Ook heeft de oorlog impact op de economie. Denk aan de gestegen energiekosten als een aanjager van de inflatie en schaarste van materiaal waardoor projecten vertraging oplopen. Daarnaast laat de coronacrisis nog haar sporen na. Als laatste noemen we de krapte op de arbeidsmarkt, welke impact heeft op de economie en vaak ook uw eigen organisatie.

Naast deze maatschappelijke en economische onzekerheden zijn het ook op financieel gebied ongewisse tijden voor gemeenten. Wij vragen duidelijk toe te lichten welke keuzes u maakt over de verwerking van de onzekerheden in uw begroting.

3. Financiële ontwikkelingen

Nieuwe financieringssystematiek

Eind 2021 is bij het vaststellen van het nieuwe coalitieakkoord Rutte IV "Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst" besloten na 2025 een nieuwe financieringssystematiek te ontwikkelen voor de lagere overheden. Een eventuele mogelijkheid voor een uitbreiding van het lokaal belastinggebied wordt hierbij betrokken.

Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de verdere ontwikkeling van de nieuwe financieringssystematiek tussen het Rijk en gemeenten. Hoe de nieuwe financieringssystematiek eruit gaat zien is nog niet bekend. De betrokken partijen gaan deze de komende jaren verder uitwerken. Het is het voornemen van het kabinet om voor de zomer een uitvoeringsplan met tijdpad naar de Kamer te sturen over de nieuwe financieringssystematiek. De VNG heeft namens de gemeenten ingezet op voorwaarden rondom verruiming belastinggebied op basis van een [advies van de commissie Financiële ruimte](#). De ervaring heeft geleerd dat dit een lastig en moeilijk traject is. Vertraging van de invoering ligt dan ook op de loer. De onzekerheid zorgt ervoor dat u terughoudend zal moeten zijn met besluiten tot nieuw beleid en investeringen, aangezien deze leiden tot meerjarige structurele lasten.

In de miljoenennota (en ook de septembercirculaire 2022) heeft het Rijk voor het begrotingsjaar eenmalig € 1 miljard extra voor gemeenten beschikbaar gesteld, bovenop de beschikbaar gestelde structurele middelen uit het coalitieakkoord, om de verlaging in 2026 gedeeltelijk te dempen. Het accres wordt vanaf 2026 enkel aangepast voor de loon- en prijsontwikkelingen.

In het voorjaar van 2023 verwachten we meer duidelijkheid over het uitvoeringsplan met een tijdpad voor de nieuwe financieringssystematiek. Mocht er geen duidelijkheid zijn, dan is het de verwachting dat de betrokken partijen weer met elkaar in gesprek gaan hoe gemeenten in de begroting om kunnen gaan met hun meerjarenraming. Wij gebruiken bij onze beoordeling de bedragen uit de gemeentefondscirculaire(s).

Inflatie/prijsstijgingen

Naast de forse inflatie hebben we te maken met hogere energieprijzen. Het Centraal Plan Bureau (CPB) volgt de ontwikkelingen nauwlettend en stelt periodiek de indexeringspercentages bij. Die indexeringspercentages worden ook gepubliceerd in de mei- en septembercirculaire van het gemeentefonds.

Deze ontwikkelingen hebben ook financiële impact op de begroting en meerjarenraming van de gemeenten. Niet alleen voor het reëel begroten van de lastenkant van de begroting en meerjarenraming maar ook aan de batenkant. De extra uitgaven voor loon- en prijsontwikkelingen van gemeenten worden voornamelijk door het Rijk gecompenseerd via de loon- en prijscompensatie in de accressen van het gemeentefonds. Daarnaast kan ook de inflatiecorrectie op de eigen tarieven en belastingen daarvoor zorgen. Het is van belang dat u de loon- en prijsstijging aan de lastenkant van de begroting minimaal laat aansluiten op de gepubliceerde indexen van de circulaire die u bij de berekening van de algemene uitkering hanteert. U bent overigens vrij om van hogere percentages uit te gaan aan de lastenkant.

Het kabinet heeft in de Najaarsnota 2022 aangekondigd om bij Voorjaarsnota 2023 een extra prijsbijstelling over 2022 uit te keren gegeven de uitzonderlijke stijgingen van de prijzen sinds het uitkeren van de prijsbijstelling voor 2022 afgelopen voorjaar. Deze prijsbijstelling geldt ook voor het Gemeentefonds. De extra structurele prijsbijstelling zal worden gebaseerd op cijfers van het Centraal Planbureau (CPB), het zogenoemde Centraal Economisch Plan (CEP) 2023. Daarbij wordt gekeken naar de inflatieontwikkeling over 2022 ten opzichte van CEP 2022 (T-1). Het gaat volgens de Najaarsnota naar verwachting om circa € 0,3 miljard per jaar tot en met 2025 en circa € 0,4 miljard vanaf 2026. De definitieve bedragen volgen bij Voorjaarsnota en de verdeling van de middelen over gemeenten zal in meicirculaire 2023 worden opgenomen.

Opschalingskorting

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds. De opschalingskorting is opgelegd, omdat gemeenten door gedwongen opschaling kosten zouden besparen. In het regeerakkoord van kabinet Rutte II stond de ambitie om door opschaling te komen tot gemeenten met meer dan 100.000 inwoners. Dit zou leiden tot besparingen op apparaatskosten, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. De verplichte opschaling is niet doorgegaan maar de bijbehorende opschalingskorting is blijven staan. Deze opschalingskorting zou van 2015 tot en met 2025 steeds verder oplopen, tot een structureel bedrag van bijna € 1 miljard in 2025. Het niet afschaffen van de opschalingskorting leidde tot veel kritiek bij gemeenten. De afgelopen jaren is de oploop van de opschalingskorting tijdelijk geschrapt.

Voor 2020 kwam dit neer op € 70 miljoen en voor 2021 op € 160 miljoen die gemeenten niet hoefden af te dragen aan het Rijk. Conform het coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV is de oploop van de opschalingskorting voor deze kabinetsperiode wederom geschrapt. Vanaf 2026 is de opschalingskorting wel weer in de cijfers opgenomen (een structurele korting van € 675 miljoen). De VNG is hierover in gesprek met het kabinet. Wij verwachten dat u ter zake de gemeentefondscirculaire(s) volgt en de betreffende bedragen in de begroting opneemt.

Herverdeling gemeentefonds

Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds herzien. Gemeenten groeien via een ingroeipad naar de nieuwe verdeling. Tot en met 2025 is het ingroeipad van voordeel en nadeel gemeenten gemaximeerd op € 37,50 per inwoner. Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage sociaal economische status geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad. Dat geldt eveneens voor gemeenten die tot en met 2022 aanvullende middelen ontvangen vanwege bevolkingsdaling. Het maximale negatieve effect voor gemeenten met een aangepast ingroeipad bedraagt € 22,50 per inwoner.

De verdere implementatie van het nieuwe verdeelmodel is afhankelijk van de evaluatie daarvan eind 2025. Het nieuwe verdeelmodel is geen eindstation en zal continu onderhoud vragen. Een onderzoeksagenda draagt daaraan bij. Deze agenda wordt ieder jaar bijgewerkt. De septembercirculaires zullen hierover verslag gaan uitbrengen en ook over de uitgevoerde onderzoeken.

Sociaal domein/Jeugd

Het merendeel van de gemeenten heeft in de meerjarenraming 2024-2026 van de begroting 2023 een stelpost Jeugd opgenomen. Dit was mogelijk op basis van een afspraak tussen het Rijk, IPO en VNG. De door de gemeenten gehanteerde bedragen konden worden berekend op basis van financiële reeks de uitspraak van de zogenaamde [Commissie van Wijzen](#). De stelposten bedragen maximaal het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen, rekening houdend met de aanvullende besparing van € 511 miljoen voor rekening en risico van het Rijk.

De stelpost is voor eigen risico en geeft geen budgettaire garantie dat het geld ook daadwerkelijk beschikbaar komt. Onderdeel van de toezegging van de gelden uit de Commissie van Wijzen is de hervormingsagenda. De agenda, waar ook jeugdhulpaanbieders, professionals en cliëntorganisaties aan meewerken, moet concrete maatregelen opleveren die leiden tot een kwalitatief en financieel houdbaar jeugdstelsel. De totstandkoming van de hervormingsagenda heeft vertraging opgelopen en ondertekening wordt in het voorjaar van 2023 verwacht.

Voor de begroting 2024 is het op dit moment niet duidelijk hoe er met de stelpost 'uitkomst onderzoek Jeugdzorg' moet worden omgegaan. Evenals de VNG wachten wij af of er tijdig een structurele oplossing wordt geboden. De gezamenlijke toezichthouders erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en werken aan scenario's rondom mogelijke invulling hiervan in de meicirculaire, zodat wij zo spoedig mogelijk na het uitkomen van de meicirculaire onze kaders kunnen communiceren.

Voor het ramen van de lasten Jeugd in uw begroting 2024 vragen wij u rekening te houden met prijsstijging door stijgen van de lonen in de zorg en een mogelijke volumestijging als gevolg van onder meer de coronacrisis en mogelijk vaker duurdere en langere trajecten.

Eigen bijdrage huishoudelijke hulp

Het gebruik van de huishoudelijke hulp onder midden- en hoge inkomens is door de invoering van het abonnementstarief meer dan verwacht gestegen. De beschikbaarheid van voorzieningen onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) is hierdoor onder druk gekomen. Daar waar druk op voorzieningen leidt tot bezuinigingen of wachtlijsten worden kwetsbare burgers die niet zelf een hulp kunnen betalen het hardst geraakt. In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet daarom werkt naar een eerlijkere eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp. Het Besluit passende bijdrage huishoudelijke hulp tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is nu in procedure. Dit besluit bevat regels over de nieuw in te voeren eigen bijdrage systematiek voor de huishoudelijke hulp, waaronder regels over de hoogte van de eigen bijdrage en de wijze waarop het inkomen en vermogen wordt betrokken. Ook wordt de samenloop met andere eigen bijdragen geregeld. Tot slot wordt met dit besluit geregeld dat indexatie van het abonnementstarief geschiedt aan de hand van de consumentenprijsindex, net zoals dat geldt voor de eigen bijdragen voor beschermd wonen en de Wet langdurige zorg.

Huishoudens met huishoudelijke hulp vanuit de Wmo 2015 met een bijdrageplichtig inkomen van 185% of meer van het sociaal minimum gaan een hogere bijdrage betalen. Naar verwachting zal hierdoor een minder groot beroep worden gedaan op huishoudelijke hulp en zullen de inkomsten van gemeenten uit eigen bijdragen toenemen. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2025.

In de meicirculaire 2022 heeft het Rijk aangekondigd dat de aanpassing vanaf 2025 dient te leiden tot een taakstellende besparing van € 95 miljoen en dat de algemene uitkering vanaf 2025 met dit bedrag wordt verlaagd.

4. Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De commissie BBV geeft in notities aan op welke wijze een bepaald onderwerp in de begroting verwerkt kan of moet worden. Kan, omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en moet als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingwijze. De [BBV-notities](#) bevatten dan ook aanbevelingen ('kan') en stellige uitspraken ('moet') voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV. Wij vragen speciaal aandacht voor het verwerken van de 'stellige uitspraken' in uw begroting.

Voor de 'Vragen en antwoorden' geldt dat een gegeven antwoord uitsluitend betrekking heeft op de specifieke vraag en het antwoord is dan ook niet vanzelfsprekend van toepassing op elke situatie. Algemene uitgangspunten en duiding van het BBV die voor iedereen gelden worden door de commissie BBV op de website gepubliceerd via de notities en nieuwsberichten.

Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

In de begroting en jaarrekening moet u rekening houden met de Wet open overheid (Woo). Dit houdt in dat u, op grond van artikel 3.5 Openbaarheidsparagraaf, in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarrekening verslag doet van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. Dat geldt zowel voor de actieve als voor de passieve openbaarmakingen op grond van de Woo.

Deze verplichting geldt al voor de jaarrekening 2022 en de begroting 2024. De openbaarheidsparagraaf Woo dient in de begroting en jaarrekening te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Bij de eerstvolgende wijziging zal het BBV hierop worden aangepast.

Actualisering Notities

De commissie BBV werkt verder aan een aanpassing van de notitie grondbeleid in het kader van de Omgevingswet.

Vooruitlopend op de vaststelling en publicatie van de geactualiseerde notitie heeft de commissie besloten de voorwaarden waaronder sprake is van warme gronden, zoals beschreven in hoofdstuk 4.2 van deze notitie, aan te passen.

Deze wijziging gaat al in met ingang van de jaarrekening 2022.

5. Specifieke onderwerpen

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is nu vastgesteld op 1 januari 2024. In onze voorgaande begrotingscirculaires hebben wij dit onderwerp al uitgebreid toegelicht en daarbij geattendeerd op de financiële gevolgen voor uw gemeente. Over het algemeen geven gemeenten aan dat ze inmiddels zijn voorbereid op de invoering van de Omgevingswet. Wij gaan ervan uit dat de gemeente in de begroting 2024 zo goed en betrouwbaar als mogelijk in beeld brengt wat de gevolgen zijn voor de opbrengsten van leges, zowel wat betreft aantallen als wat betreft de leges per vergunning. Uitgangspunt is dat de Omgevingswet budgetneutraal kan worden ingevoerd in een periode van 10 jaar. In interbestuurlijk verband is afgesproken dat naar oplossingen zal worden gezocht voor financiële knelpunten.

Investeringsbudgetten

Bij onze beoordeling van de jaarrekeningen 2021 constateerden wij, dat een deel van de voor investeringsprojecten beschikbaar gestelde budgetten niet besteed zijn. Ook worden meer dan voorheen budgetten doorgeschoven naar een later begrotingsjaar. Daarvoor zijn verschillende redenen te noemen die niet altijd binnen de invloedssfeer van uw gemeente liggen. Daarbij kan gedacht worden aan de arbeidsmarktkrapte, het niet beschikbaar zijn van materialen en oplopende kosten van energie en materiaal. Ook blijkt in de praktijk dat bijvoorbeeld een publiek – private samenwerking ingewikkelder en tijdrovender is dan vooraf ingeschat. Wij vragen dan ook nadrukkelijk uw aandacht voor de realiteit van uw inschattingen bij het ramen van nieuw beleid en investeringen.

Wet digitale overheid

Deze wet legt de basis voor verdere digitalisering. Burgers krijgen elektronische identificatiemiddelen (eID) met een substantiële of hoge mate van betrouwbaarheid. Deze identificatiemiddelen geven publieke dienstverleners meer zekerheid over iemands identiteit. De wet stelt daarnaast open standaarden verplicht.

Hiermee implementeert Nederland de Europese richtlijn over toegankelijkheid van overheidswebsites en apps. De wet wordt op 1 juli 2023 in fases ingevoerd. De verplichtingen onder deze wet gaan gefaseerd in werking en zijn afhankelijk van de aansluiting op het stelsel, die een dienstverlener zelf in afstemming met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vaststelt. De VNG heeft in het wetgevingstraject aandacht gevraagd bij het Rijk voor de bekostiging van deze wet.

Na inwerkingtreding en vooral vanaf het moment dat u op het stelsel bent aangesloten moet u digitale diensten indelen naar betrouwbaarheidsniveau, heeft u een acceptatieplicht voor toegelaten inlogmiddelen, moet uw informatiebeveiliging op orde zijn. Wij attenderen u erop deze taken te voorzien van reële ramingen, zowel voor de implementatielasten als voor de jaarlijkse structurele lasten. De financiering van de generieke digitale infrastructuur (GDI) wordt vanaf het begrotingsjaar 2023 centraal onder gebracht bij het ministerie van BZK. Een centrale financiering draagt bij aan de gewenste bredere deelname en een hoger gebruik van de GDI. In de septembercirculaire 2022 bent u al geïnformeerd over de uitname uit het gemeentefonds van € 7,5 miljoen.

6. Tot slot

In deze circulaire zijn actuele en relevante aandachtspunten opgenomen. Hebt u vragen over deze circulaire dan kunt u contact opnemen met de contactambtenaar voor uw gemeente.

Een afschrift van deze circulaire hebben wij gezonden aan het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

P.J. Teekens

Teamleider Kwaliteit Openbaar Bestuur

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

Aan de leden van de raad

Onderwerp   Meicirculaire gemeentefonds 2023
Ons kenmerk   53982-2023
Inlichtingen bij   Hessel Gernaat

Datum   4 juli 2023
Uw Brief
Bijlage(n)   geen

Geachte leden van de raad,

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen: de algemene uitkering, de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente Oldambt.

De ontwikkeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres¹. In het coalitieakkoord Rutte IV is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven.

In het coalitieakkoord heeft het kabinet ook een nieuwe financieringssysteem voor medeoverheden aangekondigd met als doel een stabiele(re) financiering en meer autonomie voor medeoverheden.

Bovenstaande keuzes uit het coalitieakkoord, de ombuigingen op jeugd en de nog steeds overeind staande opschalingskorting vanaf 2026 leiden er toe, dat gemeenten vanaf 2026 per saldo ongeveer € 3 miljard minder ontvangen ten opzichte van 2025.

Meicirculaire 2023

Ook de meicirculaire laat geen verbetering zien van het perspectief vanaf het "ravijnjaar 2026".

De uitkering gemeentefonds daalt voor ons van 2025 naar 2026 met ongeveer € 10 miljoen. Van € 112 miljoen in 2025 naar € 102 miljoen in 2026.

Ten opzichte van de septembercirculaire zijn als gevolg van de hogere inflatie de loon- en prijsontwikkeling bijgewerkt. Zo is het accres van 2022 nog extra bijgesteld in verband met de aanzienlijk gestegen inflatie in 2022.

Wat is het effect van de meicirculaire voor de gemeente Oldambt

Ten opzichte van de septembercirculaire 2022 (welke is opgenomen in de begroting 2023 en meerjarenraming) geeft de meicirculaire de volgende mutaties:

---

¹ De omvang van het gemeentefonds is gekoppeld aan de hoogte van de uitgaven van het Rijk. De jaarlijkse toe- of afname die voortvloeit uit deze koppeling wordt het accres genoemd.

2023: € 1.003.000 voordelig
2024: € 5.092.000 voordelig
2025: € 4.724.000 voordelig
2026: € 2.739.000 voordelig
2027: € 2.518.000 voordelig

Ondanks dat de meicirculaire voor alle jaren een positief resultaat laat zien, zijn de problemen vanaf 2026 niet opgelost.

	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2023 na 1e BBR 2023	-75.000	-987.000	-969.000	-2.275.000	-2.275.000 nadelig
Uitkomsten meicirculaire 2023	1.003.000	5.092.000	4.724.000	2.739.000	2.518.000 voordelig
Nieuw saldo	928.000	4.105.000	3.755.000	464.000	243.000 voordelig

Onze meerjarenraming is na verwerking van de meicirculaire en de mutaties van de 1^e BBR 2023 vanaf 2026 nog licht positief. Echter, hierin zijn nog niet de mutaties verwerkt van de 2^e BBR 2023 en de begroting 2024. Zo laat alleen al de begroting 2024 van Afeer, welke behandeld is in de raad van juni jl., een hogere bijdrage voor Oldambt zien van € 1,2 miljoen in 2024, oplopend naar € 2,7 miljoen in 2026. Hierdoor heeft de gemeente Oldambt in ieder geval al vanaf 2026 een fors tekort in de begroting. Met alleen al de verwerking van de hogere bijdrage aan Afeer voor 2026 komen we voor 2026 op een tekort van € 2,2 miljoen.

Begrotingsadvies VNG

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van het VNG van 14 juni jl. is met betrekking tot het meerjarig financieel perspectief van gemeenten in relatie tot de Voorjaarnota 2023 van het rijk een resolutie aangenomen waarin de volgende passage is opgenomen:

Daarnaast bereidt de VNG een begrotingsadvies aan gemeenten voor langs de volgende lijnen:

- *Maak een sluitende begroting over de jaren 2024/2025*
- *Maak voor het jaar 2026 en volgende jaren en reële begroting op basis van het huidige takenpakket en de noodzakelijke investeringen, waarbij een eventueel tekort dat ontstaat duidelijk zichtbaar is.*

De VNG zal de resolutie nog uitwerken in een ledenbrief.

Wij zijn voornemens om mee te gaan in het begrotingsadvies van de VNG.

Tot slot

Zolang het een groot vraagteken blijft hoe de financiering van gemeenten er vanaf 2026 uit ziet en het niet duidelijk is op welke manier de enorme daling vanaf 2026 in de gemeentelijke middelen opgelost wordt, is er geen financiële ruimte voor het aanpakken van (nieuwe) structurele vraagstukken.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Hessel Gernaat, beleidsadviseur financiën, 0597 48 20 00.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Realisme en een winstwaarschuwing.

De wereld ziet er een stuk anders uit dan vorig jaar. Aan de oorlog in Oekraïne lijkt voorlopig nog geen einde te komen en dat heeft zijn uitwerkingen tot op gemeentelijk niveau. Het heeft een aantal nieuwe woorden opgeleverd voor in de Van Dale, woorden als energiearmoede en krimpflatie. De torenhoge gasprijzen en inflatie treffen ons allemaal maar de groepen die het altijd al zwaar hadden, worden ook nu onevenredig hard getroffen. Er is nu meer dan ooit noodzaak om deze groepen goed in beeld te houden. Uit de huidige cijfers blijkt dat meer dan een miljoen Nederlanders aankomend jaar in armoede zullen leven. Daar zitten ook Oldambtsters bij. Deze mensen zijn en blijven op de radar van onze partij. Het is dan ook goed om te weten dat we ook aankomend jaar inwoners kunnen blijven ondersteunen met de energietoeslag.

Voor nu zijn er ook een aantal zaken die we goed voor elkaar hebben weten te krijgen als gemeente. Het Programma Wonen komt flink van de grond. Daar waar vorig jaar al de eerste positieve voortekenen waren, wordt nu op diverse plekken binnen de gemeente gebouwd en zijn we de woongemeente in de provincie Groningen. Ons inwoneraantal groeit. Terwijl we een aantal jaren geleden werden aangemerkt als krimpregio. Nu zitten we in de lift. Het is iets waar we als fractie trots op zijn. Ondanks dat we overal in Nederland zien dat bouwprojecten momenteel moeizaam gaan, gaat het in onze gemeente weliswaar iets achteruit maar is er van stilstand geen sprake. We bekijken deze ontwikkeling dan ook positief en hopen dat aankomend jaar de stijgende lijn kan worden doorgetrokken en we op termijn aan iedere inwoner een fijne en passende woonplek kunnen bieden.

Voorzitter. We komen uit een periode van flinke bezuinigingen. Het is goed om te zien dat we de weg omhoog weer hebben gevonden en dat er mooie projecten op het gebied van armoedebestrijding zijn waaronder STAP waar inwoners geholpen kunnen worden bij geldzaken. Eerst de coronaperiode, en daarna de stijgende energieprijzen en hoge inflatie hebben ervoor gezorgd dat mensen steeds meer in de problemen zijn geraakt. Het is fijn dat we binnen onze gemeente hierin een proactieve houding aannemen en een plek bieden waar inwoners met hun financiële vragen en schuldenproblematiek op een laagdrempelige manier terecht kunnen. Dat we een helpende hand bieden en problemen helpen oplossen en voorkomen waar mogelijk.

Dit najaar wordt ook een start gemaakt met de visie op armoedebeleid waar we als PvdA reikhalzend naar uitkijken. Armoede binnen onze gemeente vraagt om een serieuze en structurele aanpak. Deze visie zal daarbij een goede uitgangspositie zijn en dienen als basis voor de toekomst. Als PvdA hopen we ook dat het meedoenfonds dadelijk van start zal gaan zodat schrijnende gevallen binnen de gemeente extra kunnen worden geholpen.

Een andere aanpak binnen de WMO en ook jeugd zorgen ervoor dat we meer voor deze groepen kunnen doen met dezelfde middelen en dat is goed nieuws. Projecten zoals kansen voor kinderen en generatierijkdom moeten er voor gaan zorgen dat we de basis leggen voor een mooie toekomst voor onze jeugd, eentje met volop kansen en een goed perspectief. Want dat is uiteindelijk wat iedere ouder wil voor zijn of haar kind: dat je kind het beter heeft dan jij.

Maar de huidige stand van zaken voor wat betreft de financiële toekomst van Oldambt maakt dat we wel kritisch moeten blijven op de uitgaven. Ambitie is goed maar wel met een flinke dosis realisme. De rijksbijdrage zal de aankomende jaren achteruit gaan en daar moeten we rekening mee blijven houden. Dat wil echter niet zeggen dat we helemaal niks moeten of kunnen doen. De afgelopen jaren van bezuiniging is uit noodzaak het groenonderhoud en het onderhoud aan de vele gebouwen blijven liggen. Dat kon ook niet anders. Gelukkig hebben we inmiddels weer wat meer spreekwoordelijk vet op de botten en daarom pleit de PvdA er ook voor om dit weer aan te pakken. Dit betekent niet dat we alles tegelijk kunnen, maar we kunnen wel een start maken zodat datgene wat we hebben ook in stand blijft en niet verder achteruit gaat. Daarom vragen we ook aan het college: pak dit weer op!

Een onderwerp waar we als partij al vaker aandacht voor hebben gevraagd, is de informatievoorziening naar onze inwoners toe. Ook voor aankomend jaar zouden wij graag zien dat er in dit opzicht iets voor onze inwoners wordt gedaan. Ja, er is een prachtige nieuwe website in de lucht maar niet ieder inwoner is even digitaal vaardig. Met het wegvallen van de Oldambtster, is er momenteel geen enkele wijze waarop inwoners hun informatie vanaf papier kunnen halen. En dat is spijtig voorzitter. Mijn fractie zou graag zien dat we voor die inwoner die nu moeizaam aan gemeentelijke informatie komt, iets op poten wordt gezet. In het verleden zijn er al meerdere pogingen gedaan maar tot dusverre is er niets van de grond gekomen. We hebben alleen te horen gekregen wat er niet kan dus dat betekent dat we oud of the box moeten gaan denken. Samenwerken met ondernemers en bedrijven. Sponsoring zoeken, nadenken of we iets kostendekkend kunnen maken middels reclame-inkomsten of domweg financiële middelen binnen de eigen begroting moeten zoeken om het voor elkaar te krijgen. Als we graag willen dat inwoners zich betrokken voelen dan moeten we er ook voor zorgen dat ze zich kunnen laten informeren. Dat hoeft niet heel ingewikkeld te zijn maar het is wel een gemeentelijke taak waar wij nu niet aan voldoen.

Tenslotte voorzitter. We vragen dus om realisme. Maar geven ook een winstwaarschuwing mee. We zijn en blijven voorzichtig met en kritisch op de uitgaven. We willen voorkomen dat datgene dat nu opgebouwd wordt straks opnieuw zal moeten worden afgebroken. We blijven ons inzetten voor een sociaal beleid. Want alhoewel we al een hoop hebben bereikt, het kan altijd meer en beter

Algemene beschouwingen Kadernota 2024 – 2027

Voorzitter,

Ik wil tijdens deze algemene beschouwingen twee knuppels in het hoenderhok gooien. De ene knuppel heeft te maken met de financiële situatie vanaf 2026 en de andere met zonneparken en windmolens.

Vz, eerst de financiële situatie vanaf 2026.

Vanaf dat jaar is er landelijk structureel ruim 3 miljard euro minder beschikbaar voor het uitvoeren van gemeentelijke taken. En dat betekent dat als 'Den Haag' niet over de brug komt, Oldambt het ravijn instort. En niet zo'n beetje ook. 2026 laat namelijk een tekort van meer dan 2 miljoen euro zien.

Trouwens, niet alleen Oldambt is de klos: alle Groninger gemeenten schrijven vanaf 2026 rode cijfers. Zo stevent de gemeente Groningen bijvoorbeeld af op een tekort van maar liefst 45 miljoen euro. En de gemeenten Eemsdelta en Westerkwartier komen 9 miljoen euro in de min te staan. Ook in Drenthe en Friesland is het niet veel beter. Vz, dit zou het "failliet" van Noord-Nederland betekenen.

Vz, in 2019 en 2020 heeft Oldambt forse bezuinigingen voor haar kiezen gehad. Bezuinigingen die tot pijnlijke besluiten hebben geleid. Als de meerjarenbegroting sluitend zou worden gemaakt, dan lijkt het alsof er geen probleem is. Maar het sluitend maken van de meerjarenbegroting zou betekenen dat op relatief korte termijn wederom fors moet worden bezuinigd. Dat zal onder meer zijn weerslag hebben op de leefbaarheid van de gemeente – die nu al onder druk staat. En vz, daar pas ik voor. De rek is eruit en genoeg is genoeg. Ik onderschrijf dan ook het advies van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) om in de programmabegroting 2024 – 2027 de tekorten voor de jaren 2026 en 2027 inzichtelijk te maken en niet tot (onomkeerbare) bezuinigingen over te gaan. Ik hoop dat de meerderheid van deze raad zich in het advies van de VNG kan vinden.

Vz, de tweede knuppel in het hoenderhok heeft te maken met zonneparken en windmolens.

In de Kadernota wordt het klimaatakkoord aangehaald. Om bij te dragen aan de doelstellingen van dit akkoord, heeft de raad in het Programma Zon en Wind aangegeven mee te willen werken aan de aanleg van 100 hectare aan zonneparken. Het is de vraag of het daarbij blijft.

Vz, ik heb de indruk dat er steeds meer afkeer tegen grootschalige zonneparken is, dat, met andere woorden, het draagvlak voor dergelijke parken behoorlijk onder druk staat. Zo was ik onlangs bij een bijeenkomst over de mogelijke aanleg van een zonnepark in Westerlee. De weerstand tegen dat park is groot.

Vz, de conceptversie van het Programma Zon en Wind bood de mogelijkheid om het plaatsen van windmolens langs de Duits-Nederlandse grens te onderzoeken. Omdat de meerderheid van de raad, ook wij van Gemeentebelangen, daar toen tégen waren, is dat niet in het definitieve Programma Zon en Wind terechtgekomen.

Maar vz, misschien is de tijd rijp om daarop terug te komen. Want stel dat door het plaatsen van één of enkele windmolens langs de Duits-Nederlandse grens, gespiegeld aan de Duitse windmolens, de aanleg van grootschalige zonneparken niet meer aan de orde zou zijn, misschien dat daar dan een politieke meerderheid voor te vinden is. En als die politieke meerderheid er zou zijn, dan kan het college hierover in gesprek gaan met het provinciebestuur. Want het huidige provinciale beleid laat plaatsing van windmolens namelijk niet toe. Concreet vraag ik het college om hierover een korte notitie, voorzien van een globale impactanalyse, op te stellen en die vervolgens te agenderen voor een themabijeenkomst. Graag een reactie hierop van het college.

Vz, dan onze wensen voor de begroting van 2024 en de meerjarenraming. Omwille van de tijd noem ik slechts drie speerpunten:

- **Een stevige aanpak van ondermijnende criminaliteit en ontspoorde jeugd.**
Onlangs is tastbaar geworden wat de impact van criminaliteit op de Oldambtster samenleving is. Wat ons betreft wordt ingezet op meer capaciteit voor openbare orde en veiligheid en meer samenwerking met omliggende gemeenten. Inwoners van Oldambt moeten zich veilig kunnen voelen.
- **Het versterken van toerisme en recreatie.**
Dit levert werkgelegenheid op en geeft de middenstand een behoorlijke impuls. Wat ons betreft wordt dan ook voortvarend uitvoering gegeven aan de Toeristische visie Oost-Groningen.
- **Inzet op armoedebestrijding**
We beseffen ons dat het garanderen van een toereikend sociaal minimum vooral een Rijksaangelegenheid is. En gelukkig is er op dat vlak beweging in de goede richting. Maar dat neemt niet weg dat wij vinden dat de gemeente ook haar steentje moet bijdragen, vooral als het om kinderarmoede gaat.

Vz, tot zover in eerste termijn.

Algemene Beschouwingen

Dank u voorzitter,

De Partij voor het Noorden wil alle mensen bedanken voor het werk aan de Kadernota.

En dan ten eerste willen we even stilstaan bij de gebeurtenissen van afgelopen week, wij willen de Burgemeester complimenteren met haar wijs en moeilijk besluit om de Nacht niet door te laten gaan. Uiteraard maken wij ons wel zorgen om deze vorm van criminaliteit in onze gemeente.

- Jeugd, Veiligheid en Uitgaan:

We besteden terecht veel geld aan onze jeugd. We maken op het terrein van Jeugdhulp mooie stappen. Meer hulp aan de voorkant, minder zware hulp en bovendien ook nog meer financiële controle.

Heel recent is er door de raad 750.000 euro beschikbaar gesteld voor jeugd en veiligheid, en zijn we druk bezig met het OKO programma, het ijslands model.

In 2023 is er eindelijk het verbod op verkoop van lachgas. De Partij voor het Noorden heeft hier vaak aandacht voor gevraagd.

Maar nu zijn er zorgen om een nieuwe hype, de alcoholballonnen.

Vraag: Graag willen we van de portefeuillehouder weten of we zicht hebben hoe het is in het uitgaansgebied in het Oldambt met alcoholballonnen. En of er hierover gesprekken zijn/zijn geweest met de horecabedrijven op het marktplein.

- Meedoen:

Een speerpunt van Partij voor het Noorden is dat iedereen in de samenleving moet kunnen meedoen.

Armoedebeleid heeft hierin zeker onze aandacht en wij maken ons zorgen om onze inwoners die te maken hebben met hoge inflatie en energieprijzen. We weten dat er op het gebied van energie al veel regelingen lopen en ook aan het tegengaan van generationele armoede druk wordt gewerkt.

Het Meedoenfonds is voor de Partij voor het Noorden heel belangrijk, we waren dan ook blij dat deze is opgenomen in het coalitieakkoord, graag willen wij van de wethouder weten hoe het is met de status van het Meedoenfonds?

- Wegen.

De realisatie van vernieuwing van wegen hebben net als veel projecten vertraging opgelopen.

De redenen zijn legitiem, de oorlog in Oekraïne, personeelstekort en materiaal schaarste.

Wij hopen dat in ieder geval de realisatie van Hora Siccemaweg, de Hamdijk en weg Finsterwolder Hamrik kunnen worden afgerond in 2023. Kan de wethouder dit bevestigen? En hoe staat het met de plannen voor fietspaden in oud-Reiderland?

- Cultuur.

Op initiatief van de Partij voor het Noorden is er een raadsvergadering gehouden in het Grunnegs, dit in het kader van meertmoand Dialectmoand.

Het is belangrijk dat ons dialect niet verloren gaat.

Ieder jaar in maart een vergadering in het Grunnegs .

Ik zal alvast gaan oefenen, misschien kunnen we een cursus organiseren burgemeester?

We vinden dat cultuur in Oldambt meer gezicht moet krijgen.

De nieuwe cultuurnota is in de maak.

Kan de wethouder ons hier de stand van zaken over melden?

- Financiën.

De partij voor het Noorden maakt zich grote zorgen om de gemeentelijke financiën.

Het ravijnjaar 2026 gaat er zoals het er nu uitziet eerder beginnen, in 2024 zullen we al een miljoen in het rood staan.

Als het rijk niet over de brug komt met extra geld voor het gemeentefonds moeten we gaan nadenken hoe we hier mee om gaan.

Bezuinigingen kunnen toch niet weer de oplossing zijn?

Wij zijn van mening; dan maar niet eens het braafste jongetje van de klas.

We zullen het over de volgende zaken moeten hebben met elkaar als Raad:

Gaan we bepaalde taken die door het Rijk bij de gemeente over de schutting zijn gegooid, dan maar weer over de schutting gooien naar het Rijk?

Leveren we een niet sluitende begroting in bij de provincie al dan niet in gezamenlijkheid met andere gemeenten?.

Graag hierover ook de visie van de wethouder.

- Communicatie.

Communicatie naar onze inwoners is heel belangrijk, de PvhN heeft hier al eerder op geattendeerd.

Uitleggen wat het te voeren beleid is, waarom bepaalde keuzes worden gemaakt en voor welk geld.

Met name over de financiën is er vaak onduidelijkheid bij onze inwoners, denk aan het verschil van het financieren van het gemeentehuis en voor bijvoorbeeld groenonderhoud of wegen.

Wij denken dat dit heel goed kan op de website en het zou goed zijn als er wordt nagedacht hoe we inwoners nog beter kunnen bereiken.

Over het volgen van raadsvergaderingen dienen we later nog een motie in.

- Gemeentehuis

En dan het gemeentehuis, dit gaat 6 miljoen meer kosten, allemaal om legitieme redenen, echter willen we wel dat er heel kritisch wordt gekeken naar de uitgaven. Er zou misschien gekeken kunnen worden naar andere bouwmaterialen om de kosten beheersbaar te houden.

We willen een vinger aan de pols houden om inzicht te houden op de kosten.

Afsluitend.

Voorzitter, het politiek jaar 2023 stond net als 2022 in het teken van de Hardenberg. Een dossier waar we niet trots op zijn.

Wij hopen oprecht dat met het burgerinitiatief de Hardenberg behouden kan blijven.

Onderwerpen die nog niet aan bod zijn gekomen maar waarover we na het reces verder gaan praten:

Het ambitiesdocument Sport

De invulling van de Pegasgelden, hoe doen we dit zo dat we daar ook een generatie lang vooruitgang mee kunnen boeken?

En hoe maken we stappen in de energietransitie met een balans tussen opgave, inwoners en landschap? Over dat laatste horen we ook graag de visie van de wethouder.

Janet de Wal

Fractievoorzitter Partij voor het Noorden.

Een bewogen jaar met veel ellende, zowel binnen de partij als onze gemeente, in 1 woord omschreven, namelijk :

TREURNIS.

As je mit heul joen haart veur'n aander altijd kloar stoan, den heb je in dit leevm zeker waitn begreepm waar het echt om draait.

Nee het leevm draait nait om aanzain, nait om riekdom of om spuln.

Een citaat uit een gesproken uitvaarttekst van onze twee VCP kameraden. in hart en nieren hebben ze ieders op hun eigen manier bij gedragen aan de politiek en onze partij binnen de gemeente Oldambt. Anja de schoonzus van Engel en Johan, de broer van Engel. Man en vrouw, 23 weken na elkaar, hebben ze afgelopen jaar na een samen gedragen ziekte, het leven gelaten en daarbij de strijd voor het communisme. Hun rode ster, waar de 5 punten een arbeidershand symboliseren, zullen we blijven herinneren. Ook het ziek zijn van Engel heeft er bij ons ingehakt, maar gelukkig als strijder ten top, zit hij weer in ons midden.

Voorzitter,

Een politiek jaar met veel perikelen en met treurnis ten top is ons gepasseerd.

Ondanks het vele ruis wat veroorzaakt is door het college, is men door blijven drukken, voor de hun zo mooie prestige projecten.

Ook niet te vergeten de vooraf genomen beslissingen, als het gaat om vluchtelingen. Als het er op aan kwam, konden de omliggende omwoners geen eigen inbreng meer geven. Eerst doen en dan pas overleg met doelgroepen, het welbekende werkpatroon van het college. Juist ja, hier doelen wij op de vluchtelingen in ons Lentis gebouw.

Het nieuwe gemeentehuis..

Alles er doordrukken voor een mooie nieuw materialistisch beeld, een beeld met status.

De status waar ons college op kikt.. tja miljoentje meer of minder wordt dit college niet anders van. Mag wat kosten maar dan heb je ook wat.

Hierbij niet nadenkende over de voortvloeiende gevolgen.
De VCP wordt hier alles behalve blij van, dit in tegenstelling tot een aantal andere partijen.

Voorzitter

Ik hoor u hier, en met u vele andere raadsleden denken, de raad heeft hier voor gekozen..

Voorzitter u weet heel goed dat de VCP geen akkoord hier voor zal geven en heeft daarom ook tegen dit alles gestemd.

Oldambt is een versnipperd politiek landschap geworden. Het telt 12 partijen waarvan 5 partijen met een éénmansfractie. Het gevaar van polarisatie van een raadssamenstelling.

Woensdag 12 juli jongstleden,

Een luid applaus voor Andre en zijn topteam, dit op verzoek van de VCP. Verdient en recht uit ons strijders hart. Het hart van de partij dat vanaf de begin perikelen tegen het sluiten van “de Hardenberg” was. Als grootste oppositie partij in het Oldambt heeft de VCP meegedacht, meegevochten en gestreden. Voorzitter, ook hier heeft het college en de daarbij horende raadsleden ingezien en ervaren, wat goed is moet je goed houden en niet omwille van eigen roem verloren laten gaan.

Plannen, plannen ,plannen.. kijkend door een roze bril ,wetende dat dit alles ten koste gaat van onze inwoners. Centrum visie, gemeentehuis, de garst, sint Vitus straat.

Zelfs locatie blauw, ooit de grootste plannen maar als puntje bij paaltje kwam, trok toenmalig wethouder van een nu nog zittende collegepartij, de plannen terug door de bestemmingsplan te gaan veranderen. Het resultaat is, na jaren verwaarlozing en de titel “ rotte kies” te hebben gekregen ons allen bekend.

Voorzitter,

Hoe geloofwaardig wil of kun je dan nog zijn richting de inwoners??

Is dit het nieuwe functie profiel van onze college? Hierbij niet denkende aan de getroffen doelgroepen die dit hele gebeuren raakt, zowel in het sociale welzijn als in hun portemonnee.

Uitspraken over een komend ravijn jaar ,2026.

Wetende dat dit ons als mens nog meer gaat raken, of je nu links of rechtsom draait, doorgaan met een gedachtengang waar het college alleen maar over droomt:

“ ik hef het glas, doe een plas en alles blijft gewoon zoals als het was”

De VCP doet hier niet aan mee, dat is u allen duidelijk.

Toch willen wij als partij in deze beschouwing positief afsluiten, namelijk:

Over twee en half jaar zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen.

Vanavond spreken we onze Algemene beschouwingen uit. Vorig jaar heeft de VVD aandacht gevraagd voor wonen, sociaal domein, sport, groenonderhoud en veiligheid.

Met die laatste wil ik vanavond beginnen. Want wat hebben we met elkaar een rare week achter de rug. Als eerste willen we onze Burgemeester complimenteren met het nemen van een moeilijk, maar volgens ons wel het juiste besluit. Ook de horeca ondernemers hebben een moedig besluit genomen, samen, met elkaar.

Veiligheid en je veilig voelen is een groot goed. Dat beseffen we ons pas als onze veiligheid misschien wel in het geding is.

Uit een rapport over ondermijning is gebleken dat ons gebied een voedingsbodem is voor drugscriminaliteit. Een harde conclusie. Ook hebben we dit jaar een groot bedrag bestemd om stevig door te pakken met een grote groep probleem- en risicojongeren.

Er zijn veel projecten gaande om aan de slag te gaan met onze jongeren. We zien vreselijke filmpjes voorbij komen van jongeren die de buurt terroriseren, of andere jongeren belagen. We hebben recent te maken gekregen met steek- en schietpartijen door criminelen. Als VVD vinden we het een topprioriteit om te werken aan het veiligheidsgevoel in onze gemeente. We beseffen ons dat we dit niet alleen kunnen als gemeente. We zien graag op korte termijn opties tegemoet die we in Oldambt zouden kunnen toepassen. Denk bijvoorbeeld aan cameratoezicht.

Ook de verkeersveiligheid en de kwaliteit van onze fietspaden is een punt van zorg, maar we hebben gezien dat er ook verbeteringen zijn gedaan en er nog meer op stapel staan. We hebben van de Wethouder gehoord dat eind dit jaar of begin 2024 de Hora Siccemaweg, Hamdijk en Finsterwoldehamrik aangepakt gaan worden. De VVD blijft hier op hameren.

VVD Oldambt is ook dit jaar bij meerdere bedrijven op bezoek geweest. Hele inspirerende bezoeken die energie geven. We maken ons zorgen over het gebrek aan mogelijkheden op dit moment vanwege een tekort aan opties voor bedrijven om te verbouwen, uit te breiden of überhaupt te vestigen in Oldambt. De bedrijven die gevestigd zijn op de bedrijventerreinen zijn belangrijk voor onze economie en werkgelegenheid. Zij spelen een belangrijke rol in de brede welvaart die we nastreven. Er wordt al lang gesproken over dit probleem en er zijn ook ontwikkelingen, maar wanneer gaan de ondernemers hier iets van merken? Kan de Wethouder een doorkijk geven in concrete stappen die we komend jaar gaan zetten die daadwerkelijk weer ruimte oplevert voor ondernemers?

Iedereen moet kunnen leven in een veilige omgeving waarin gezonde keuzes makkelijk en normaal zijn. Denk aan het creëren van een leefomgeving met goed onderhouden groen, waarin bewegen door middel van mooie fietspaden en sportaccommodaties gestimuleerd wordt.

Jong geleerd is oud gezond.

De afgelopen jaren is er veel gebeurd op het gebied van sport. We hebben de bezuinigingen doorgevoerd en de harmonisatie die na de fusie jaren is blijven liggen is echt in gang gezet. We complimenteren de mensen van MFC de Hardenberg en zijn blij met de wijze waarop deze voorziening open kan blijven. De harmonisatie heeft inmiddels een ambitiedocument opgeleverd waar we mee verder kunnen, maar waar we vorige week als raad ook van hebben aangegeven nog verdieping te willen op een aantal vlakken voor we deze echt kunnen vaststellen.

Als VVD denken we dat met de gevraagde verdieping en de oprichting van het sport- en leefbaarheidsfonds we kunnen zorgen voor toekomstperspectief voor de verenigingen. Daarom dienen we vanavond een motie in waarin we het College oproepen om met een financieel plan te komen voor de Begrotingsraad om te kijken welke mogelijkheden het College ziet om het fonds te gaan vullen. We hebben als VVD vorige week de suggestie gedaan om bijvoorbeeld te kijken naar de reservering voor de opvang van Oekraïners van 1,4 miljoen. We verwachten dat ook andere partijen met suggesties komen, zodat het College daardoor met een sluitende begroting kan komen, en ieder zijn eigen politieke keuzes kan maken. We moeten slim omgaan met de NPG gelden en zorgen dat het huishoudboekje klopt.

Tot slot voorzitter: We zullen als VVD voor deze kadernota stemmen. Er zijn goede plannen en ambities die steeds meer omgezet worden in concrete acties voor onze inwoners en ondernemers en daar blijven wij als VVD graag aan bijdragen. De VVD zal dat doen met een open houding, een kritische noot, met creatief denken waarbij we niet weglopen voor de verantwoordelijkheid om moeilijke beslissingen te nemen. De VVD blijft zich inzetten voor een vrijer en veiliger Oldambt waar mensen zelf regie hebben en inwoners die dat niet kunnen hulp kunnen krijgen.

De gemeente is van ons allemaal. Wat goed is moet zo blijven en wat beter kan moeten we aanpakken.

Algemene Beschouwingen 19 juli 2023 Socialistische Partij

Voorzitter, dank u wel

Vandaag wordt ons gevraagd in te stemmen met de kadernota 2024-2027 en de bijbehorende investeringslijst voor het opstellen van de beleidsbegroting 2024 en de daarbij behorende meerjarenraming.

Dat er wordt ingezet op belangrijke thema's zoals leefbaarheid en brede welvaart, waarbij in het bijzonder aandacht is voor onderwerpen als armoede, wonen, verduurzaming en veiligheid, stemt de SP fractie hoopvol. Deze thema's hebben raakvlakken met elkaar.

De hedendaagse inflatie raakt mensen diep in de portemonnee. Supermarkten maken forse winsten en bij veel mensen thuis, wordt de koelkast steeds minder gevuld. De energiecrisis deed daar nog een schep bovenop. Een plek om te wonen, in een duurzame, betaalbare, veilige woning moet een basisbehoefte zijn voor nu en de toekomst. Wat betreft veiligheid, armoede kan een oorzaak zijn van criminaliteit bij veelal jongeren. Het brengt uitzichtloosheid voort en juist dat gegeven is een prikkel voor zware criminelen om onze gemeente te zien als plek om loopjongens te vinden, zodat ze zelf het vuile werk niet hoeven op te knappen. Zeer recent hebben wij in Oldambt vernomen waar dat toe kan leiden. Een landelijk dagblad plaatste hierover twee dagen geleden een artikel met als titel "Winschoten is dit niet gewend" Voorzitter, aangezien de politiedekking laag is, willen we hier ook niet aan wennen. Juist die inzet, met allerlei programma's op de voorkant, zou deels die criminaliteit enigszins kunnen doen afnemen.

Volgens SP Oldambt, is de gemeente daarmee goed op weg, ook al loont het zich nog niet.

Want voorzitter, als gemeente zijn we grotendeels afhankelijk van een Rijksoverheid waardoor er te weinig politie is in onze regio. Door jarenlang neo-liberaal beleid vanuit het Den Haag, werd de spoeling steeds dunner. Als gemeente moet je dan roeien met de riemen die je hebt en wordt er een hoop creativiteit ingezet om de toko draaiende te houden. Creativiteit is goed, zeker wanneer die creatieve inzet ook nog eens een positief effect heeft voor zowel inwoner als de gemeentekas. Echter met het ravijnjaar van 2026 voor ons, kan het zomaar zijn dat die creativiteit ook een keer opraakt. Het is krom voorzitter, enerzijds komt er straks een hoop geld onze kant op om in te zetten op allerlei agenda's voor de nodige brede welvaart in dit gebied. Terecht! En anderzijds dreigen we financieel kopje onder te gaan doordat het gemeentefonds niet meer mee beweegt met de uitgaven van het Rijk. Er komt daardoor miljarden minder in die pot.

Voorzitter, de oproep van het VNG om een niet sluitende, maar realistische begroting in te leveren, laten zien dat er te weinig geld is om de taken uit te voeren.

Laten we dat maar doen.

Tot zover!

Wonen in Oldambt moet mogelijk zijn voor iedereen. Jongeren én ouderen, geboren in Oldambt én gekozen voor Oldambt, in oude én nieuwe woningen. Een divers aanbod van huizen en bouwlocaties is belangrijk om de gewenste ruimte te kunnen bieden. Maar er komt meer bij kijken.

Een veilige omgeving is van groot belang. In de afgelopen weken is helaas zeer duidelijk geworden dat de criminaliteit steeds zichtbaardere vormen aanneemt. Inbraken, drugspanden, witwaspraktijken, schiet- en steekpartijen, in diverse media hebben we vele berichten kunnen lezen over verschillende plekken in Oldambt. Inwoners hebben het soms zelf of in hun directe omgeving ervaren.

Het rapport 'Ondermijning in het Ommeland' sprak al van grootschalige criminele kansen als resultaat van de optelsom van situationele, sociale en economische factoren. We rekenen dan op de inzet van politie en justitie voor een harde aanpak. Hoewel iedereen zijn of haar stinkende best doet, blijkt dat er in Oldambt, zoals in het hele Ommeland, onvoldoende mensen inzetbaar zijn. Deels door dit gebrek aan menskracht moet onze burgemeester dan soms vervelende besluiten nemen als hoeder van de openbare orde en veiligheid. **Daarom roept het CDA hierbij het college en alle andere partijen op om zich, samen met de andere gemeenten in het Ommeland, zoveel mogelijk in te spannen voor uitbreiding van de politiecapaciteit.**

Om het wonen en leven in Oldambt wél leuk en interessant te laten zijn, is een goed aanbod van sport, cultuur en andere voorzieningen noodzakelijk. Over het onderwerp sport hebben we al veel gesproken en ook vanavond staat nog een sportief punt op de agenda. **Het CDA vindt het belangrijk dat ieder die dat wil de kans krijgt om te sporten. Het moet daarbij betaalbaar zijn voor de mensen zelf, maar zeker ook voor de gemeente. Dát blijft een lastige opgave.**

Bij cultuur in Oldambt wordt al snel gedacht aan De Klinker. Natuurlijk niet onbelangrijk, maar zeker van belang zijn ook alle verschillende verenigingen en stichtingen, die zich inzetten voor muziek, toneel, historie of andere onderdelen, die de Oldambtster cultuur rijk is. **Het CDA ziet graag, dat de gemeente daarbij een regierol pakt om samen met deze organisaties te werken aan onderlinge verbondenheid, zodat een professionaliseringsslag gemaakt kan worden.**

De voorzieningen dichtbij in eigen dorp of wijk, zoals winkels, scholen en dorps- of buurthuizen, staan nog steeds onder druk. **Het CDA vraagt van het college om op zoek te gaan naar kansen om deze voorzieningen te behouden en misschien wel uit te breiden. Er zijn of komen verschillende middelen beschikbaar uit Den Haag, maar kijk ook eens naar mogelijkheden voor meer Europese gelden.**

Een goede onderhouden groenrijke buurt draagt bij aan het woon- en leefgenot. Al jaren wordt gesnoeid in het groenniveau. Medewerkers van de buitendienst doen wel enorm hun best om er nog wat moois van te maken, maar dat blijkt best ingewikkeld. **Het CDA roept het college op creatieve oplossingen te zoeken en te kijken naar samenwerkingen met bijvoorbeeld landbouw- en natuurorganisaties om gebruik te maken van hun kennis en ervaring.**

Om te kunnen wonen in Oldambt is ook beschikbaarheid en bereikbaarheid van werk belangrijk. Van oudsher is Oldambt een landbouwgebied. Dit is terug te zien in de vele boerderijen, natuurlijk, en zeker ook in de diversiteit aan bedrijven rondom de agrarische ondernemers. Maar daar zijn allang meerdere andere bedrijfstakken bijgekomen. **Het CDA vindt dat er nog wel veel meer ruimte mag zijn voor ondernemers. Helaas constateren we dat er geen of nauwelijks bedrijventerrein beschikbaar is en bestaande gebieden deels verouderd zijn, zowel qua gebouwen als inrichting. College, investeer in de beschikbaarheid van werk!**

Om te kunnen werken speelt ook de bereikbaarheid een grote rol. Goede wegen en fietspaden helpen hierbij. De kwaliteit van de Oldambtster wegen is door een combinatie van gebruik en omstandigheden op vele plekken 'nait best'. Dat aanpak van deze kilometers pad en weg veel geld kost, begrijpt het CDA best. Er wordt inmiddels ook al jarenlang gesproken, maar de inwoners zien nog erg weinig resultaat. **Het CDA ziet dat er diverse investeringen gepland staan en het meerjarige onderhoudscontract moet vanaf 2024 worden verlengd. College, pak hier alstublieft op door en geef de juiste wegen prioriteit!**

Bij het wonen in Oldambt hoort ook een gemeente die zich inzet voor haar inwoners en waar zij altijd terecht kunnen. Voor de goede dienstverlening is een sterke organisatie zeer gewenst. Met 'Nijambt' vindt een ontwikkeling plaats, waar we hopelijk zo snel mogelijk de vruchten van mogen plukken. **In lijn hiermee vraagt het CDA om ook goed te kijken naar de eigen gemeentelijke verordeningen en de uitvoering van landelijke wetten of regels. Volgens ons zijn er vast mogelijkheden om een deel van de regels te vereenvoudigen of zelfs af te schaffen. Wat inwoners, organisaties of ondernemers niet hoeven aanvragen, hoeft op het gemeentehuis niet behandeld te worden. In 2020 heeft het CDA een motie ingediend voor vereenvoudiging van de kapvergunning. Het deel voor de inwoners is toen aangehouden. Graag vernemen we van de wethouder of er stappen gezet zijn met snoeien in de APV.**

Inwoners stellen het ook zeer op prijs goed en tijdig informatie van de gemeente te krijgen over wat er speelt. De digitale weg is alleen voor velen niet of slecht te volgen. Een verbetering is wel te zien in de gemeentelijke website, maar ook hier blijkt sprake van soms verouderde verbindingswegen, doodlopende wegen of onduidelijke routes. **Een wellicht ouderwetse manier van papieren berichtgeving via een krant of eigen nieuwsbrief is voor het CDA nog steeds een goede optie. Daarom vragen we het college ook hiervoor ruimte te zoeken in de begroting.**

Daarmee komen we, tot slot, bij het gemeentelijke huishoudboekje. Een erg zorgelijke tijd zien we op Oldambt en vele andere gemeenten afkomen. **Het CDA vindt dat we in het jaar 2024 vooral doen wat gedaan moet worden. Hoewel 2026 en 2027 best een negatief resultaat mogen hebben, verzoeken we wel het college en alle andere partijen om voor deze en volgende jaren samen te werken aan een robuust groei- en investeringsplan.**

Uiteindelijk willen we graag kunnen blijven zeggen:
Het is fijn wonen in Oldambt!

Voorzitter,

Vandaag kunnen wij terugkijken op een bewogen jaar in Oldambt en kunnen wij hopelijk optimistisch vooruitkijken op volgend jaar. Toen wij iets meer dan een jaar geleden het vertrouwen kregen van onze inwoners, konden wij niet vermoeden wat er allemaal op ons af zou komen. Door mismanagement van vorige colleges werd er dit jaar bijna alleen maar gesproken over bezuinigingen. Alleen al als wij kijken naar sport, moest dit jaar en moet er volgende jaren €620 000 bezuinigd worden. Sport dat in onze mooie gemeente zo belangrijk is voor het gezond houden van onze inwoners.

Maar voorzitter,

Hoe ga je die ruim 6 ton bezuinigen, waar kan je die bezuinigen?

Daar was de afgelopen jaren niet echt over nagedacht, dus nu moest snel een oplossing gevonden worden, immers was er in 2019 bepaald dat die bezuiniging dit jaar moest ingaan. Het werd MFC De Hardenberg, een geweldige multifunctionele accommodatie die met een klein beetje inspanning nog jaren mee kon, nee mee kan.

Ja kan, want door de inspanningen van onder andere de PVV fractie en vele andere oppositie partijen, maar vooral Stichting de Hardenberg blijft de Hardenberg behouden voor onze gemeente.

Maar voorzitter,

Wat hebben we met al deze betrokkenen hard moeten vechten om dit voor elkaar te krijgen. De gehele coalitie deed er alles aan om de Hardenberg te sluiten. Ze hadden er hoofdpijn, buikpijn en weet ik wat niet meer van. Het kon echt niet anders. Maar bij de koffiemachine was de buikpijn en hoofdpijn snel weer over en waren ze er zeker van, de Hardenberg moest sluiten. Ze waren hier zo zeker van dat ondergetekende op een avond naar huis reed op zijn fiets en dacht, wat er ook gebeurd, ik ga ervoor zorgen dat de Hardenberg open blijft. Gelukkig kreeg de stichting grote hulp van Den Haag en Groningen, en blijft de Hardenberg zoals het nu lijkt behouden te blijven.

Want voorzitter,

Alle goede bedoelingen om een nieuw zwembad en nieuwe sportaccommodaties neer te zetten ten spijt, zien wij jaren voor ons die ons in de rode cijfers doen belanden.

En mijn ondernemersinzicht zegt mij dat er weinig tot geen geld gaat overblijven om deze sportaccommodaties neer te zetten. Een pand van 47 miljoen, met een kostenplaatjes van min 3.6 miljoen per jaar.

Even voor de rekenaars onder ons, we moesten nu €620000 bezuinigen op nog geen miljoen aan kosten..... Natuurlijk is dit nog een haalbaarheidsonderzoek, wat werd gezegd naar aanleiding van mijn vragen hierover afgelopen woensdag.

Dit hebben we ook bij het Gemeentehuis gedaan, en toen kwamen we er achter dat nieuwbouw goedkoper is dan onderhoud van de oude gebouwen.

Het gemeentehuis waar nu voordat de eerste paal geslagen is al 6 miljoen extra voor moet worden uitgetrokken..... Wat zijn wij blij dat we de Hardenberg nog hebben en onze kinderen gedegen zwem en bewegingsonderwijs kunnen bieden de komende jaren.

Voorzitter,

Ook hebben we het afgelopen jaar te maken gehad met sjacheraars die In Den Stallen verkochten voordat deze überhaupt was aangekocht. Meisjes van net 20 jaar die 1.5 miljoen kunnen betalen..... En dat alleen maar om over de rug van statushouders en asielzoekers geld te verdienen. Gelukkig hebben wij toen zelfs de coalitie kunnen laten inzien dat wij ons als gemeente niet moeten inlaten met zulke malafide praktijken.

Ook hieruit blijkt dat asielzoekers eigenlijk 1 groot verdienmodel zijn voor onze linkse vrienden en ook het COA vaart er wel bij.

De komende jaren trekken we een hoop geld uit aan de veiligheid van onze inwoners.

Wat ons betreft is de veiligheid van onze inwoners niet in geld uit te drukken.

De aanpak zoals de gemeente nu voor ogen heeft is voor onze fractie de juiste aanpak.

Bij de jeugd beginnen en de ouders laten inzien dat opvoeding niet vanzelf gaat.

Wel willen wij meegeven dat we de grote criminaliteit niet uit het oog moeten verliezen. Afgelopen tijd was dit helaas niet uit het oog verloren, want onze inwoners is de Nacht van Winschoten door deze criminelen door de neus geboord.

Graag zouden wij zien dat de overheid de verdeling van politieagenten veranderd zodat er meer blauw op straat komt in Oldambt. Ondanks dat wij weten dat er nog heel veel kosten verslindende projecten aankomen, zouden wij de optie open willen houden om een gedeelte van de overgebleven gelden van de opvang van Oekraïners te gebruiken voor een extra boa om de politie extra ondersteuning te kunnen bieden.

Voorzitter tot slot,

Met behulp van onze Provinciale PVV-fractie hebben wij door te lobbyen er mede voor kunnen zorgen dat buslijn 17 niet wordt opgeheven.

Maar voorzitter wij denken wel dat we ervoor moeten waken dat we niet een achtergelegen gebied gaan worden waar onze inwoners gedwongen worden om te verhuizen omdat ze niet meer op een normale manier op hun werk of opleiding kunnen komen. Onze gemeente is veel scholieren en studenten rijk die veel met het OV reizen. Dat kan zijn, doordat de woningen in Stad te duur zijn of zij in onze gemeente willen blijven wonen. Veiligheid, bereikbaarheid, sport en leefbaarheid. Daarover zult u uw PVV-fractie altijd blijven horen.

We leven in een tijd van grote onzekerheid. De ene crisis is nog niet voorbij of de andere dringt zich alweer op. De aanhoudende oorlog in Oekraïne, de aardbevingscrisis in Groningen, de klimaatverandering met meer droogte en forse regenval en een afname van biodiversiteit, een woningcrisis en een energiecrisis. Mensen leven tussen hoop op betere tijden en vrees voor de toekomst.

De mens is veerkrachtig. Juist in tijden van crisis zie je de veerkracht van de mens. Crisis brengt saamhorigheid. Tussen jong en oud. Tussen Ommeland en Stad. Tussen inwoners, instanties, hulpverleners, leraren en ondernemers. We zijn allemaal doordrongen van het besef dat we deze tijd het beste doorkomen als we het samen doen.

- **Saamhorigheid** zagen we afgelopen jaar bij De Hardenberg. Hoe mensen die elkaar niet kenden elkaar vonden in eenzelfde doel. Behoud van De Hardenberg.
- **Saamhorigheid** zien we in de agendering van de aardbevingsproblematiek. Ommeland en Stad trekken hierin samen op, omdat het gezamenlijke geluid harder klinkt.
- **Saamhorigheid** zien we ook in de wens voor een preventieve aanpak van jeugdzorg. Een paar maanden geleden heeft een meerderheid van de raad hier gezamenlijk voor gestemd. Vorig jaar vroeg D66 hier ook aandacht voor tijdens de algemene beschouwingen.
- **Saamhorigheid** zagen we ook afgelopen donderdagavond. Toen de burgemeester tot het moeilijk besluit kwam om de Nacht van Winschoten af te lasten uit angst voor gewelddadigheid. Inwoners respecteerden en begrepen dit besluit, maar er klinkt ook een gezamenlijke stem van de inwoners “Ga weg met dit geweld. Dit hoort niet in Oost-Groningen thuis”.

Vooraf bijsturen voordat het een crisis wordt

Als we kijken naar bovenstaande punten zien we dat er tijdens de crisis saamhorigheid was. Maar 1 cruciaal punt wordt vergeten. Als we goed kijken naar de natuur is er voorafgaand aan een crisis een belangrijk moment. Voordat de bliksem inslaat worden de dieren stil en trekken zich terug. Vlak voor een tsunami vluchten de dieren weg.

- Voor de eerste aardbeving was de overheid al gewaarschuwd, maar werd er weggekeken.

- Voordat de kosten voor jeugdzorg de gemeente Oldambt bijna tot de afgrond dreef, was er geen bereidheid om te kijken naar een andere aanpak.
- Voor het sluiten van De Hardenberg en het bezuinigen op sportverenigingen was er 10 jaar van vooruitschuiven van geharmoniseerd en geactualiseerd sportbeleid.
- Politie spreekt zich al jaren haar zorgen uit over de vervlechting van bovenwereld en onderwereld en de mogelijke ondermijning van het lokale gezag en de veiligheid door de georganiseerde criminaliteit in Oost Groningen.

D66 roept op het moment van stilte vòòr de crisis te benutten voor bezinning, voor bijsturen voor het aanpakken van de problemen voordat het een crisis wordt.

- Durven we nu al te **investeren in natuur en biodiversiteit**. Meer flora, voor meer fauna. Nu inspelen op de signalen i.p.v. straks forse kosten maken omdat straten kromtrekken door droogte en er kosten gemaakt worden door wateroverlast? D66 neemt voluit de verantwoordelijkheid voor een groene toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen. Het college ook?
- Durven we nu al te **investeren in een aantrekkelijke leefomgeving** die uitnodigt om te recreëren, te bewegen en te ontmoeten. Bijvoorbeeld door aantrekkelijke fiets- en wandelpaden, culturele (broed)plaatsen en behoud van maatschappelijke voorzieningen. Omdat we weten dat er veel mensen in Oldambt te maken hebben met bewegingsarmoede en eenzaamheid. Wij geloven dat een investering in een aantrekkelijke en bruisende leefomgeving zich terugbetaalt omdat onze inwoners dan gezonder opgroeien en ouder worden en Oldambt voor iedereen interessant blijft om te blijven wonen. Het college ook?
- Durven we nu te **investeren in extra geld voor ondermijning** voordat inwoners zich niet meer veilig voelen in Oldambt. Door te investeren in een maatschappelijk werker op elke school. Maar ook door hard optreden tegen geweld, uitsluiting en discriminatie. Op de arbeidsmarkt, op de woningmarkt, op straat. Wij willen institutioneel racisme uitbannen, omdat we staan voor een open en inclusief Oldambt. Het college ook?

Laat de crisis een nieuw begin zijn. Maar bovenal laten we zorgen dat een probleem geen crisis wordt. Voorkomen is immers beter (en goedkoper) dan genezen. Door samen te werken aan een economie van normen en waarden. Aan een economie die werkt voor mensen en niet ten koste gaat van de natuur; of zoals we vaker zeggen; balans tussen natuur, mens en economie. Door een gemeente te zijn waarin iedereen zich thuis voelt, een eigen plek heeft en met respect de verschillen met de ander overbruggt.

Henriëtte Davelaar, namens de fractie D66 Oldambt

Beschouwingen kadernota 19 juli 2023

In het 13 jarige bestaan van Oldambt hebben we verschillende hoogte- en dieptepunten meegemaakt. Ook op financieel gebied.

Van overschotten en -beruchte- mandjes tot harde kaasschaafbezuinigingen.

Op dit moment zijn we bezig zijn de noodzakelijke bezuinigingen vanuit het herstelplan 2019 te verwerken.

Het herstelplan 2019 is met verschillende partijen tot stand gekomen. Er zijn toen erg moeilijke keuzes gemaakt; van sport tot cultuur tot onderhoud en, in elk geval voor de ChristenUnie de meest zorgelijke op het sociaal domein, wat bijna de helft van de bezuinigingen op moest brengen. Met dat herstelplan konden we zelf aan het roer blijven staan.

Wellicht één van de weinig goede dingen dat dit plan opgeleverd heeft, is dat we verplicht waren om inhoudelijk naar gevoerd beleid te kijken. Een gevolg daarvan is bijvoorbeeld de uitstekende nieuwe visie op het sociaal domein; De Koers. Conclusie; voorzichtig worden de uitwerkingen van het herstelplan zichtbaar in onze gemeente.

...dan zou het mooi zijn dat we rustig verder kunnen met dat nieuwe beleid, kijken hoe het gaat, waar nodig een beetje bijsturen....

Zou mooi zijn, als er niet dat beruchte ravijnjaar over de horizon gloort.

Dat maakt dat het college nu in deze kadernota voorstelt om 'terughoudend te zijn met het inzetten van nieuw beleid en/of het doen van investeringen.

Terwijl we, mede als gevolg van het herstelplan, toch wel nieuw beleid en nieuwe investeringen nodig hebben; Denk daarbij bv aan het instellen van een Sport- en leefbaarheidsfonds. Of bijvoorbeeld beleid hoe om te gaan met te veel of te weinig water; as het alleen al om droogteschade aan wegen te voorkomen.

Mij voorstel is om gehoor te geven aan het begrotingsadvies van de VNG: voor 2024 en 2025 een sluitende begroting en een meerjarenraming van 2026-2027 een realistische begroting.

We kunnen het ons niet veroorloven te wachten; daarvoor zijn onze problemen te groot.

Het raadsvoorstel vraagt ons ook in te stemmen met de investeringslijst. In mijn ogen is een kadernota er ook voor om verschillende investeringen tegen elkaar af te wegen en daarin keuzes te maken. Nu is het nogal een lijst. Daar had ik in de kadernota toch wel enige voorstellen in verwacht.

Beslispunt 2 geeft aan dat de investeringslijst gaat dienen als kader voor de begroting. Ik zie alleen niet hoe we daar vandaag uitgebreid advies over kunnen geven. Daar is vijf minuten te kort voor.

Voor mij is het trouwens ook niet duidelijk hoe up-to-date hij is. Zo staan er nog investeringen in voor de Hardenberg, en andere sportvoorzieningen. Terwijl we daar vorige week nog een debat over hebben gehad. En dan mis ik ook investeringen in het sociale domein.

In elk geval wil ik een aantal onderwerpen meegeven;

- In de jeugdzorg; in het kader van het regenboogmodel: begroot een project voor het instellen van buurtgezinnen. Dat kan helpen voorkomen dat problemen in een gezin verergeren en dragen er aan bij dat kinderen fijn kunnen opgroeien in hun eigen

gezin. Ervaringen leren dat dit erg preventief werkt, ingrijpen van de overheid kan voorkomen en kosten bespaard.

- Organiseer een scheidingsloket. Het helpt kinderen om daar zo min mogelijk last van hebben. Het verlicht ook nog eens het werk van onze maatschappelijk werkers.
- Ook in het kader van preventie en armoede bestrijding is meer aandacht, en geld, nodig in de strijd tegen laaggeletterdheid. Nu hebben wij een taalhuis, maar ik krijg berichten dat het daar niet zo goed gaat.
- Een veilig gezin is erg belangrijk. Veiligheid op straat is dat ook. De laatste tijd is dat niet meer zo vanzelfsprekend. Meer menskracht op veiligheid zou goed zijn. Daarbij moeten we dringend aangeven bij de minister dat er in onze regio te weinig politie is; Het merendeel is regelmatig ook niet in onze gemeente omdat ze moeten dienen in Ter Apel of als ME'er elders in het land.

De ChristenUnie zou graag de komende tijd met z'n allen willen nadenken hoe we in de toekomst gemeente willen zijn; geen kerntakendiscussie, maar waar we onze prioriteiten willen leggen, waar we ons de komende jaren vooral op moeten gaan richten. Visie voor de komende jaren, om voorbereid te zijn en om te voorkomen dat er over een paar jaar weer een herstelplan nodig is.

De bijbel geeft ons daar een wijze raad voor:

Door gebrek aan visie gaat het volk ten onder.

Een keur van raadgevers brengt het tot bloei

Spreuken 11:14

Laten wij als gemeenteraad deze raadgever zijn.

Beschouwing op kadernota 2024-2027

Raadsvergadering op 19 juli 2023

Voorzitter,

Wij zijn er verheugd over dat het afgelopen jaar meer inspanning geleverd kon worden om de armoede van sommige gezinnen in onze gemeente te verzachten. Maar toch blijven er zorgen. Het minimum inkomen en de uitkeringen zijn te laag, en zou met honderden euro's per maand omhoog moeten om onze inwoners op alle terreinen – sport, cultuur, natuur, ambachten – mee te kunnen laten doen. En om een gezonde maaltijd op tafel te kunnen zetten. Dat geldt niet het minst voor onze jeugdige inwoners! Helaas kunnen we daar niets aan doen, immers het Rijk gaat over de inkomens. GroenLinks landelijk streeft met GroenLinks Oldambt naar een voldoende hoog basisinkomen voor iedereen. In dat beeld past de inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke hulp prima.

GroenLinks Oldambt ziet Oldambt wel als een Nationaal landschap en als UNESCO werelderfgoed zitten. Mooi! Maar daar moet wel wat voor gebeuren. Want wat wordt het uitgangspunt? Oldambt van nu, Oldambt van 70 jaar geleden of brengen we de karakteristieke monumentale boerderijen, inclusief de arbeidershuisjes, terug in het landschap van eind 19de eeuw? Want dat was de periode dat geld werd verdiend door de herenboeren van toen en er armoede werd geleden bij de landarbeiders. Of willen we nog verder terug te gaan?

Wat daarbij bedacht moet worden is dat het omgaan met water in het landelijke gebied en in de bebouwde kom anders moet. Water, meer specifiek een ander waterpeilbeheer als basis voor de inrichting van het platteland. Het huidige waterbeheer is gericht op maximalisatie van agrarische benutting van de bodem. Lage waterpeilen, en dan ook nog eens tegennatuurlijk. Onze kadernota laat zien wat de gevolgen zijn. Schade aan de wegen zijnde 30 miljoen. Boerderijen en huizen die enorme schade oplopen door veenoxidatie. Het overstijgt die 30 miljoen in veelvoud. Daar komen bij de kosten die gemaakt moeten worden om oevers te beschermen. Het zou zo vanzelfsprekend moeten zijn. Wanneer we de natuur meer haar werk laten doen besparen we op kosten, en krijgen er een mooier landschap met (glooiende) bloeiende oevers voor terug! Voorzitter, het zijn **maatschappelijke** kosten waar we over spreken. De inwoners, burgers, draaien voor de kosten op. Geld dat we zo graag willen inzetten voor onze inwoners om hen mee te kunnen laten doen aan: cultuur, natuur, sport, ambacht, welk verenigingsleven dan ook, en een gezonde maaltijd. En om in te zetten voor duurzaamheid, voor iedereen. Een nieuw

waterbeheer zal al onze aandacht vragen de komende tijd, ook in de nieuw te ontwikkelen Omgevingsvisie.

Een ander punt betreft de vervanging van oude verlichting. Verlichting heeft invloed op het planten- en dierenleven. Voor insecten werken ze als een insectenval. Verlichting vraagt ook energie. Alle reden dus om verlichting langs de straten te verminderen. Zowel wat betreft aantal lantaarns als de lichtsterkte. Het zou goed zijn om in een nieuw verlichtingsplan hier meer aandacht aan te besteden. En ja, het zal ook nog eens structureel kosten besparen.

Het Rijk zet – of was het zette? – in op een nieuwe financieringssysteem: uitbreiding lokaal belastinggebied. Het is niet uitgewerkt allemaal, maar het zou er op neer kunnen komen dat gemeenten buiten de randstad, met relatief geringere inkomens, nog verder achterop geraken. De decentralisatie ten top zou je kunnen zeggen. Wij zijn er niet voor. Maar het betekent voor ons als gemeente nu dat we zoveel als mogelijk is een toename van structurele lasten moeten zien te vermijden.

Tot slot voorzitter, het kan niet anders. Voor onze leefomgeving is het noodzakelijk dat gewerkt wordt aan een duurzame groene omgeving. In de investeringslijst staan genoeg punten die daarmee te maken hebben. Zoals investeringen in het planten van nieuwe bomen bij herinrichting van wegen bijvoorbeeld. Maar welke bomen zijn dat dan? Waar kiezen we als gemeente voor, voor bomen uitsluitend gericht op het klimaat of bomen die zowel het klimaat als de biodiversiteit in het oog hebben? In de lijst staat als wens € 25.000 voor biodiversiteit in te zetten. Die wens zouden wij graag gehonoreerd willen zien. Vandaar dat we een motie hierover indienen om dat geld voor de komende jaren in te zetten.

Voorzitter;

Voor wat betreft de kadernota van 2023 heeft onze gemeente nog geen probleem.

Het ziet er goed uit, geen tekorten er is zelfs een overschot.

Voor wat dit betreft zijn wij van Oldambt Aktief best heel blij.

Maar zo goed als het nu nog gaat zo somber ziet het meerjarenraming eruit.

En wij van Oldambt Aktief maken zich daar zeer veel zorgen om.

We stevenen af op een periode van een aantal jaren in grote onzekerheid met grote tekorten.

Een periode waarin het weerstandsvermogen en de solvabiliteit er niet is.

Maar ook een periode waarin er grote prestige projecten in de planning staan.

Maar geacht college het kan toch niet zo zijn dat er van alles gerealiseerd gaat worden ten koste van de burger?

Want het is heel aannemelijk dat de projecten vele malen duurder uitvallen als oorspronkelijk begroot.

Voorbeeld het nieuwe gemeentehuis nu al miljoenen duurder als de allereerste plannen.

Maar ook onderhoudskosten, die zijn een aantal keer vooruitgeschoven.

Dat is op dat moment misschien nodig maar het keert later terug en vaak in meer werk maar zeker meer kosten.

Geacht college het mag ook niet zo zijn dat de O.Z.B. nog verder omhoog gaat.

Wij zijn al een van de duurste gemeenten wat O.Z.B. betreft maar ook met de meeste armoede.

Ofwel de negatieve eer een van de armste gemeente van Nederland.

Of gaan we richting artikel 12 gemeente?

Met dit beleid is dat geen utopia.

Maar vooralsnog ga ik ervan uit dat u wel overwogen beslissingen gaat nemen.

Beslissingen die niet op het bord van de burger komen.

Maar de dure projecten gewoon uitstellen tot betere tijden.

Maar toch een compliment van Oldambt Aktief voor de afgelopen jaren waarin de wethouders en ambtenaren hard gewerkt hebben om de financiële positie van de gemeente hebben te weten continueren.

Oldambt Aktief wil ook gezegd hebben dat de voorbespreking en uitleg door de Ambtenaar als verhaal verhelderend heeft ervaren waarvoor hartelijk dank.

Namens Oldambt Aktief,
Fractievoorzitter; Nico Postmus

Raadsvergadering

Dossiernummer	1786
Extern Zaak ID	1895ESUITE577582023
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	19 juli 2023
Agendapunt	5.b
Titel	Raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg (57758-2023)
Organisatieonderdeel	Raad

Bijlagen
5b Raadsvoorstel inzake 3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg
5b.1 Motie Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg
5b.2 Raadsbrief d.d. 7 juli inzake Middelen Sociale Agenda t.b.v. Stichting MFC De Hardenberg

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	19 juli 2023

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met het voornemen van het college om het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg.
2. Een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg".

Besluit (Geamendeerd aangenomen)

1. In te stemmen met het voornemen van het college om het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg.
2. Een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg", met uitzondering van de data in het besluit.
3. Dat we een evaluatiemoment met de stichting inplannen in Q4 2026 waarna we beslissen wat er met het eventuele restgeld gebeurt.

Raadsvoorstel

Onderwerp	3 ton extra voor Stichting MFC De Hardenberg
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	n.v.t.
Datum raadsvergadering	19 juli 2023
Zaaknummer	57758-2023:281529
Steller	Jannie Rijkaart
Portefeuillehouder(s)	Erich Wücker
Medeverantwoordelijke(n)	

Eerdere besluitvorming en/of vastgesteld beleid	1. Herstelplan 2019 2. Op 28 september 2022 is het raadsbesluit genomen Sporthal en zwembad De Hardenberg per 1 juli 2023 te sluiten
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. In te stemmen met het voornemen van het college om het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg. 2. Een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg".
Samenvatting	Op 12 juli 2023 heeft de raad unaniem de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg" aangenomen. Het college is voornemens om nog vóór het reces het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg. Het bedrag ad € 300.000 zal worden gedekt uit de 500 miljoen euro die vanaf 2024 eenmalig beschikbaar is voor de sociale agenda.
Bijlage(n)	1. Motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg" 2. Raadsbrief d.d. 7 juli inzake "Middelen Sociale Agenda t.b.v. Stichting MFC De Hardenberg"
AVG	Ja

TOELICHTING

Inleiding

Op 7 juli 2023 heeft het college een raadsbrief uitgebracht. Via deze brief is de raad geïnformeerd over het voornemen om het ministerie van EZK te vragen om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg.

Motivatie

Het budgetrecht ligt bij de raad. Daarom wordt de raad gevraagd om:

- in te stemmen met het voornemen van het college om, vooruitlopend op de middelen die beschikbaar komen voor de Sociale Agenda, een bedrag ad € 300.000 aan te vragen bij het ministerie van EZK.
Door de Staatssecretaris van EZK is aangegeven dat 'een naar voren gehaald bedrag' verrekend zal worden met wat in een later stadium wordt toegekend.
- een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg".

Zoals ook uit de bijgevoegde motie blijkt gaat het om de volgende voorwaarden:

- de middelen zijn bedoeld voor onderhoud/verduurzaming aan de gebouwen en inrichting, zodra de Stichting hiervoor een actueel financieel onderbouwd verzoek richt aan de gemeente Oldambt;
- Aan uitbetaling van het door de Stichting gevraagde bedrag worden voorwaarden gesteld in lijn met de voorwaarden, die gesteld worden aan de overname van het gehele complex evenals aan uitbetaling van andere incidentele bijdragen, die Stichting MFC De Hardenberg heeft of zal ontvangen;
- Indien 31-12-2023 blijkt dat geheel of deels geen gebruik gemaakt is van dit budget, wordt het restant doorgeschoven naar 2024;
- Indien 31-12-2024 blijkt dat geheel of deels geen gebruik gemaakt is van dit budget ad € 300.000, vloeit het restant weer terug naar de middelen voor de Sociale Agenda.

Er zijn nog twee aandachtspunten die ook zijn genoemd tijdens de raadsvergadering van 12 juli 2023:

- De toets op de staatssteun moet nog worden uitgevoerd
- De verkoopvoorwaarden moeten nog worden opgesteld

Als bovenstaande aandachtspunten mogelijk kunnen leiden tot een herziening van het genomen besluit, dan komen we hier bij u op terug.

Betrokkenheid (externe) partners

Motie Nijboer, welke unaniem is aangenomen in de Tweede Kamer

Consequenties

Met de éénmalige middelen voor verduurzaming/onderhoud van totaal € 450.000 kan de Stichting een goede start maken voor nu én in de toekomst.

Vervolg

De hiervoor genoemde 2 aandachtspunten worden uitgevoerd.

Zodra we een actueel financieel onderbouwd verzoek hebben ontvangen van de Stichting zullen we deze in behandeling nemen en de middelen beschikbaar stellen mits is voldaan aan de voorwaarden.

Winschoten, 13 juli 2023

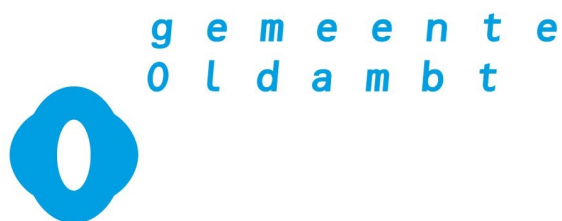
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Raadsbesluit

 De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 juli 2023

Besluit

1. In te stemmen met het voornemen van het college om het ministerie van EZK te verzoeken om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van Stichting MFC De Hardenberg.

2. Een bedrag ad € 300.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg onder dezelfde voorwaarden als genoemd in de motie "Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg".

Winschoten, 19 juli 2023

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter

Datum raadsvergadering

19 juli 2023

Onderwerp

3 ton extra voor Stichting MFC
De Hardenberg

Agendapunt

Zaaknummer

57758-2023

Motie Reserve € 150.000 t.b.v. MFC De Hardenberg

De raad van Oldambt, in vergadering bijeen op 12 juli 2023,

Ingediend tijdens de raads-
vergadering van 12 juli
2023 bij aanhangend 8d
en unaniem aangenomen

Constaterende dat:

- Op 28 september 2022 het raadsbesluit is genomen Sporthal en zwembad De Hardenberg per 1 juli 2023 te sluiten;
- Sinds 28 september 2022 zich diverse ontwikkelingen hebben voorgedaan met betrekking tot De Hardenberg;
- Stichting MFC De Hardenberg momenteel de enige gegadigde is om De Hardenberg in zijn geheel over te nemen;

Overwegende dat:

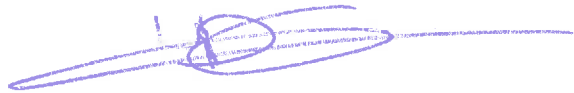
- De Stichting haar plannen heeft gepresenteerd aan College en Raad van de gemeente Oldambt;
- De Stichting hierbij heeft aangegeven minimaal € 300.000 incidenteel geld nodig te hebben voor onderhoud en verduurzaming van de gebouwen en inrichting;
- Voor de financiering hiervan het de verwachting is, dat circa € 100.000 wordt opgebracht door inwoners, gebruikers en ondernemers;
- Door het College inmiddels € 50.000 incidenteel is toegezegd als maximaal bedrag ter verdubbeling van de bijdrage van inwoners/gebruikers;
- Door de Stichting voor het resterende deel een beroep gedaan wordt op de Raad;
- De Raad bereid is om incidenteel maximaal € 150.000 beschikbaar te stellen;

Verzoekt het college om:

- Een bedrag van € 150.000 in de begroting 2023 op te nemen, met als doel om hiermee éénmalig (incidentele) middelen ter beschikking te kunnen stellen aan Stichting MFC De Hardenberg, ten behoeve van voornoemde onderhoud/verduurzaming aan de gebouwen en inrichting, zodra zij hiervoor een actueel financieel onderbouwd verzoek richt aan de gemeente Oldambt;
- Aan uitbetaling van het door de Stichting gevraagde bedrag voorwaarden te stellen in lijn met de voorwaarden, die gesteld worden aan de overname van het gehele complex evenals aan uitbetaling van andere incidentele bijdragen, die Stichting MFC De Hardenberg heeft of zal ontvangen;
- Het bedrag van € 150.000 te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve;
- Indien 31-12-2023 blijkt dat geheel of deels geen gebruik gemaakt is van dit budget, het restant wordt doorgeschoven naar 2024;
- Indien 31-12-2024 blijkt dat geheel of deels geen gebruik gemaakt is van dit budget, het restant weer terug te laten vloeien in de algemene reserve;

en gaat over tot de orde van de dag.

Fractie D66 Oldambt

A blue ink signature consisting of a horizontal line with a small loop in the middle.

Fractie CDA Oldambt

A blue ink signature with a large, sweeping horizontal stroke and a smaller loop above it.

Fractie PVV

A blue ink signature with a vertical line and a loop at the top.

Fractie VCP

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Fractie GroenLinks Oldambt

A blue ink signature with a vertical line and a loop at the top.

Fractie Oldambt Aktief

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

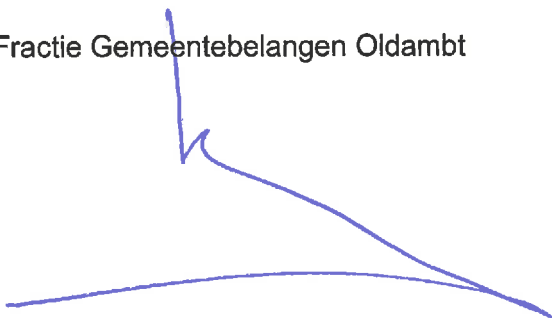
Fractie SP

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Fractie VVD Oldambt

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Fractie Gemeentebelangen Oldambt

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Fractie PVDA

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Fractie ChristenUnie

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Fractie Partij voor het Noorden

A blue ink signature with a horizontal line and a loop at the end.

Aan de raad

Onderwerp	Middelen Sociale Agenda t.b.v. Stichting MFC De Hardenberg	Datum	7 juli 2023
Ons kenmerk	55789-2023:855149	Uw Brief	
Inlichtingen bij	wethouder Erich Wünker	Bijlage(n)	

Geachte raad,

Op 4 juli ontvingen wij een brief namens de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over het behoud van voorzieningen in het kader van de leefbaarheid.

Volgens deze brief is de Staatssecretaris Mijnbouw bereid om, conform motie Nijboer¹, een deel van de 500 miljoen euro die vanaf 2024 eenmalig beschikbaar is voor de sociale agenda, naar voren te halen om tegemoet te kunnen komen aan bijzondere situaties.

Het gaat dan om situaties waarin in het kader van de huidige financiële situatie een onomkeerbaar besluit moet worden genomen ten aanzien van een voorziening, die in de uiteindelijke afweging van de sociale agenda mogelijk juist behouden moet blijven.

In de motie Nijboer, welke unaniem is aangenomen in de Tweede Kamer, wordt het zwembad in Finsterwolde met name genoemd.

Stichting MFC De Hardenberg is een initiatief van inwoners die zich sterk maken voor behoud van De Hardenberg. De Stichting is bereid om De Hardenberg over te nemen van de gemeente en alle verantwoordelijkheid op zich te nemen wat betreft beheer en exploitatie. Het enige dat de Stichting nog nodig heeft is een éénmalig bedrag om het gebouw te verduurzamen.

Al het voorgaande overwegende zijn wij daarom voornemens om ons nog vóór het reces bij het ministerie van EZK te melden met het verzoek om een bedrag ad € 300.000 beschikbaar te stellen. Ons voorstel is om dit bedrag aanvullend beschikbaar te stellen aan Stichting MFC De Hardenberg als de raad een motie aanneemt om een incidenteel bedrag van maximaal € 150.000 beschikbaar te stellen ten laste van de Algemene Reserve. Voor het beschikbaar stellen van het aanvullende bedrag ad € 300.000 aan de Stichting zullen we dezelfde voorwaarden hanteren als genoemd in de motie welke in voorbereiding is.

Het aanvullende bedrag ad € 300.000 is gebaseerd op cijfers die Stichting MFC De Hardenberg ons heeft gepresenteerd. Op basis van deze cijfers heeft de Stichting met een aanvulling ad € 300.000 bóvenop de bedragen die in de concept motie worden genoemd, voldoende middelen voor verduurzaming/onderhoud én kan de Stichting een goede start maken.

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 35 561, nr. 30

Het bedrag ad € 300.000 zal worden gedekt uit de 500 miljoen euro die vanaf 2024 eenmalig beschikbaar is voor de sociale agenda. In de hiervoor genoemde brief van de Staatssecretaris van EZK is vermeld dat 'een naar voren gehaald bedrag' verrekend zal worden met wat in een later stadium wordt toegekend.

Voor uitvoering van de sociale agenda stelt het kabinet, naast het eenmalige bedrag ad € 500 miljoen, een generatielange bijdrage van € 100 miljoen per jaar voor 30 jaar beschikbaar aan alle gemeenten in Groningen en deels Drenthe.

De komende periode willen we, zoals ook in de brief van de Staatssecretaris is vermeld, gezamenlijk de inhoud van de sociale agenda bepalen. Het vergroten van de leefbaarheid en sociale cohesie is genoemd als één van de speerpunten.

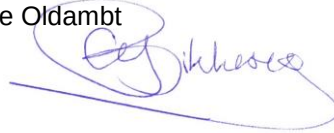
Wij gaan er van uit dat we gezamenlijk, mét de inzet van deze extra middelen de komende 30 jaar, de leefbaarheid en sociale cohesie binnen ons gebied en onze gemeente kunnen vergroten.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met wethouder Erich Wünker, 0597 - 482000.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester